Орган Руського Народного Союза в Америці

Свобода

В лучності сила!

SVOBODA

РІК XX. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. ЧЕТВЕР, 20 ГО ЧЕРВНЯ 1912. ЧИСЛО 25. VOL. XX. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, JUNE 20, 1912. No. 25.

Новинки.

Проект' цісарського письма в универс. справі. Предложений правительством колу польському і українському союзови проект цісарського письма в справі українського университету оснований на отсих точках:

Відручне письмо признає Русинам осібний университет, котрий має бути заснований в Галичині (!). Рішенє про осідок його може запасти тілько в законодатній дорозі. З'орґанізувати сей университет належить в часі найдальше до 10 років, як тілько будуть приготовлені потрібні учительські сили. В часі переходовім не вільно видавати ніяких розпорядків котрі пересуджували-б Львів, як осідок будучого українського университету. Розпоряджене, яке тепер позваляє на українські виклади в львівськім университеті, задержує обовязуючу силу тілько до часу, коли стане осібний український университет. Правительство має подбати о заходи до наукового підготовленя учительських сил для будучого университету і постановити пропозиції, як буде іменувати руських доцентів на звичайних і надзвичайних професорів. На разі будуть сї учительські сили приділені до львівського университету, як сили extra statum...

Коло польське стануло на сім, що перед появою цісарського відручного письма українська сторона мусить дати запоруку, що перестане обструкцію в галицькім соймі...

Український Союз одноголосно відкинув предложений правительством проект найвисшого розпорядженя в справі українського университету. Постановлено також, що про обіцянку залишити соймову обструкцію не може бути мови. — Тактику клюбу примінить ся відповідно до ситуації в палаті викликаної подіями в Угорщині.

N. Fr. Presse признає що текст відручного письма цісарського, зредаґовано після польських бажань. — Die Zeit містить передовицю за визначенєм Львова як місця осідку українського университету.

В парляментарних кругах говорять, що українські посли пічнуть обструкцію аж при полагодженю буджетової провізорії.

Посли від білого царя. До яких границь посуває ся російський ґенеральний штаб в шпіонованю військових позицій в Галичині, доказують послідні сензаційні арештованя у Львові. Львівська поліція викрила оsоді нову велику ватагу російських шпигунів, якими кермував російський ґенеральний військовий штаб в Київі. Від часу арештованя Бендасюка, Колдри і тов. шпигунські ватаги, котрі працюють на галицькім ґрунті, змінили свою тактику. Від того часу галицька поліція стратила була з перед очий шпигунські сліди, тому дасть ся пояснити се, що від довшого часу не могла приловити нїякого визначнїйшого шпигуна. Вкінци по довгих досьвідах впала львівська поліція на слїд знаменито зорґанізованої ватаги, котра занимала ся військовим шпигунством, а оперувала головно в галицьких містах з великими військовими ґарнізонами. В останних днях попало в руки поліції 5 осіб, людий інтелїґентних, знаменито вишколених в шпигуньскім званю. Именно дня 24 м. м. арештувала поліція 57 літнього барона Кеніґа, пруського підданого, замешкалого у Львові при ул. Шептицьких під ч. 37. Переведена в його мешканю ревізія дала обильний матеріял і докази, що Кеніґ зносив ся безпосередно з членом ґенерального штабу в Київі Мих. Біловцевом і одержував звідтам гроші. Біловцев прислав Кеніґови писані на машині вказівки, а на грошевім переказі на 30 рублів пояснює Біл., що ті гроші то лише задаток та, що на дальші звіти з своєї роботи одержить високу винагороду. Найбільше однак обтяжуючим є звіт Кеніґа, виготовлений до російського ґенерального штабу і готовий вже до висилки. Сей звіт і частину найбільше компромітуючої переписки хотїла за всяку цїну знищити підчас ревізії жінка барона Кеніґа і вже навіть кинула була все до печи, відки однак видобуто сейчас всї документи неушкоджені. За се арештовано також і жінку яко підозрілу о співучасть. Третим арештованим є 34-літний Адр. Клосовський, російський підданий; у Львові мешкав в сусїдстві бар. Кеніґа під ч. 27 при ул. Шептицьких. Всюди а передовсїм в очах поліції старав ся він уходити за ворожо настроєного зглядом Росії. Як чужинець зізнав на поліції, що його видалено з Росії за політичні переконаня. Се як раз звернуло на него увагу поліції. Переведена у него ревізія дала дуже великі успіхи. Стверджено именно, що Клосовський зносив ся також з Біловцевом і одержував зносини з якоюсь дамою легких обичаїв. З його поручення виїздила вона часто до Перемишля, де навязувала зносини з особами з військових кругів. Кеніґ і Клосовський одержували постійну місячну плату, а крім того спеціяльні нагороди за успішно переведені порученя. Вказівки і порученя надсилав Біловцев з Київа. З тих вказівок проявляє ся незвичайно докладне обзнакомленє з місцевими відносинами в Галичині та з всїлякими особами. Крім сих арештувала поліція ще дві инші особи, котрих імена держить в тайнї. На основі осягнених доказів мають небавком наступити дальші сензаційні арештованя дальших членів нової ватаги. — Видко Росія працює в прискоренім темпі над відірванєм Галичини від Австрії: з одної сторони „національним" освідомлюванєм „галицьких русских", з другої сторони військовою шпіонажію.

Польська справедливість є в Галичині для нашого народа великим нещастєм. Поза Галичиною говорять Поляки, що вони найсправедливійший нарід на сьвітї. Русини однак вже нераз відчували на своїй шкірі ту польську справедливість. От сего року краєвий видїл мав роздати академічним товариствам 5 тисяч корон запомоги. Польські справедливці дали на свої академічні товариства аж 4.450 корон а на українські тілько 550 корон. Правда, що нема то в сьвітї понад польську справедливість.

Рублі йдуть. Петербурський дописуватель „Кіевск-ої Мисл-и" подав, що ґр. Бобрінський одержав за посередництвом Столипіна і Кривошина 70 тисяч рублів на московську пропаґанду в Галичині. Бендасюк був би мав що розраховувати, а тепер, коли він сидить під ключем, мусить ґр. Бобрінський оглянути ся за новим Бендасюком; не довго мабуть буде за ним шукати.

Ухвалене осьмигодинного дня працї через конгрес Злучених Держав. 31-го мая перейшов в сенатї у Вашінґтонї більшостию 45 голосів проти 11 „біл", установлюючий 8-годинний день праці. „Біл" сей відносить ся до усїх контракторів і робітників, що працюють в правительственних підприємствах. Проти сему „білови" заявило ся кількох сенаторів, котрі були сеї гадки, що правительство не сьміє установляти ніяких ограничень в справах, дотикаючих праці. Від тепер кождий контрактор, що підпринимає якусь роботу, мусить згодитись на се, що робітники і механїки не будуть у нього довше працювати як 8 годин, в противнім случаю буде покараний гривною від 5 долярів почавши.

Сто мілїонів на нищенє Поляків в Німеччині. Великий шмат польської землї забрали собі Нїмцї по подїлї Польщі і хотять знїмчити всїх Поляків на забраній землї. В пруськім соймі внесли нїмецькі посли проєкт закона, на підставі якого пруський уряд має дістати до розпорядимости 100 мілїонів марок, за які гроші має купувати землю від Поляків а відпродувати Нїмцям. Підчас нарад над сим проєктом прийшло до великої авантури в соймі. Президент казав поліції викинути кілька разів соціял-демократичного посла Борхарда.

Союз балканських держав. Балканські малі держави: Сербія, Болгарія і Чорногора хотять завязати між собою союз. Сю політику веде тепер між сими державами Росія, яка хоче позискати собі їх повне довірє для себе. Королї сербський і болгарський мають з'їхати ся разом в столиці Болгарії.

Шість місяців вязниці за словацький гимн. Словацького сьвященика, Фридриховського, засудив мадярський суд на 8 днів арешту за те, що ніби то він підбурював населенє проти угорської державної ідеї. Те підбурюванє полягало в тім, що Фридриховський казав в гостинници циганській музиці грати словацький народний гимн, причім він з одушевленєм оплескував гру. Апеляційному судови видалась така кара за сей „злочин" за малою, бо підвисшив її на 6 місяців вязниці.

Стрілянина на болгарсько-турецькій границі. Недавно прийшло на болгарсько турецькій границї, коло Корутепе, до стрілянини межи Болгарами а турецькими жовнірами, яким помагали хлопи. Карабіновий огонь тревав довший час. Болгари не мали ніяких страт. За те по турецькій стороні був один убитий а двох ранених.

Найстарший годинник в Анґлії. В анґлїйськім містї Ексітер, на катедральній церкві, находить ся астрономічний годинник, що вже від шість столїть вказує години. Недавно посадник казав направити в нїм деякі хиби так, що є надія, що сей старенький годинник послужить ще неодному поколїню. Спорядженє сей найстарший в цїлій Анґлії годинник р. 1317.

D141

ПОДЯКА.

За труди і працю, положені коло виведеня на сцену представленя „Чорноморці" дня 1. червня с. р. отсим складаємо сердечну подяку пп. О. Стеткевичови, як дірiґентови, В. Білїнському, як режисерови та всім аматорам та аматоркам, за їх труди та працю, а також Тов. „Боян" за поміч, а П. Т. Публиці за численний уділ.

Ком. Тов. „Запорожської Січи".

Дописи.

З Pittsburgh, Pa.

Давно-давно вже ніхто нічо не знав за Пітсбурґ, зглядно за Русинів Пітсбурських. А вартоб згатати дещо. Було колись Русини з Пітсбурґа пишались тим, що вони з Пітсбурґа; а було се тоґди, як праця на народнім поли у них безвинно на перед поступала. Тепер вже того нема, бо нема Того, що був живчиком великої ідеї національної між своїми меншими братами. Тай тепер Його наслідник імпонує декотрим Рутенцям, але не своєю працею для народнього осьвідомленя — лиш фіолєтами, а ще може тим, що своїм парохіянам забороняє пізнавати правду, забороняє просьвіщатись. І ось чого сей чоловік не доконав. Часть своїх парохіян, котрі полюбили просьвіту викидає з ґалї збудованої за гроші працюючого люду. І думав собі, що читальню вже розбили. Та ні, таки ні, добродії. Ви її не вбили а навпаки своїм некультурним поступованєм — ви підбадьоруєте читальняників до більшої праці над собою, до того, що ті читальняники тепер о ціле небо висше культурно стоять від вас (сцена з „сітізеном" і накликуванє до дертя оголошень з „Просьвіти". Ви своїм поступованєм приучуєте їх солідарно сти так потрібної нашому народови, а Ваше очернюванє читальні на нічо Вам не здасть ся і не принесе неслави читальні, котра тепер ліпше розвиваєть ся, як під Вашою опікою. Ви нашої читальні не зачіпайте і не старайте ся їй шкодити, поступайте як люди культурні, коли ми Вас не зачіпаємо. Ви скорше подбайте про те, щоби знова де полячкови всунути порядну роботу в церкві, як се вже має місце, мимо того, що ми таки тут на місци маємо своїх артистів і то з академічним образованєм.

В прочім се до річи поки що не належить. — До сеї теми вернемо пізнїйше і розкажемо ширшому загалови подрібно, як наші тяжко запрацьовані доляри потапають в кишенях чужинців-Поляків, наших найбільших ворогів, а наші фахові люди ходять без занятя. Се досить цікава історія.

Вартоб згадати, що декотрі малі людці явно відмовляють людий, щоби не ходили до читальні, кажучи їм таке, що читальняники, то саме ґайдамацтво (а ґайдамаки не боролись за вітчину?), представляючи тих читальняників в як найчорнїйшім сьвітлї; а таке накликуванє як в тім роді, щоби ніхто не йшов на прогульку уряджену читальнею, бо там ґайдамацтво буде битись ножами, то вже цілковито не „пасує" до їх „wykształcowania"; а ті читальняники, Богу дука винні, порядно забавились, а малі людці лютились, що рекорду в очернюваню не осягнули.

Ґап.

З Chicago, Ill.

У нас виставило представленє „Верховинці" своїми власними силами і без вічийої помочи, молоде товариство Ґайдамаки.

Представленє випало під кождим зглядом добре, особенно, єсли зважить ся, що се товариство зложене з самої молодїжи, з якої майже кождий первий раз виступав на сцені. „Верховинці", се гарна штука, богато має в собі траґізму, особенно постаті жінечої. По мимо того, що деякі аматорки вперше виступали на сцені, грали досить добре. А що не було дуже добре, то в значній части вина того лежить в хибній характеризації.

Марта, мати Антона (панна А. Папуля) молоденька гарненька дівчина, не була майже зовсім ухарактеризована. Ані не мала старого лиця ані хустки жіночої на голові, ані сивого волося, тож не диво, що помимо відкликуваня ся на свій сивий волос, (якого не мала, та на свою старість, ніхто не міг повірити, що вона є мати; бо бачилось, що мати молодша від сина. Се її грі дуже перешкаджало. Параня, суджена Ревізорчука, ґралаб була зовсім не зле, єслиб не панська фризура місто сплету кіс. Анна, жена стрільця (П. Меґас) ще найліпше була ухарактеризована; хоть вона повинна була бути убрана дещо більше із панська.

З мущин найлучше ґрали: Максим старий ґуцул (Д. Ружицький), Фельдфебель (Виховський) се знаменита сила аматорська — Прокіп, державний стрілець (М. Попель), і Гершко, арендар був знаменитий, тільки пейсів йому бракло. Мандатор (Кіселик) був за молодий як не менче і Офіцир (Білінський).

Так як австрійські жовніри, мандатор, комісар і офіцир були вірно убрані до найменчої дрібниці, так знова Гуцули радше виглядали на мефістофелів в червоних пелеринах і обтислих штанах, як на гуцулів. Се много шкодило в ефекті.

Сьпіви випали гарно, а особливо соля Максима і других.

Найгіршу помилку поповнила режисерія, коли місто 6-го акту зараз в пару хвиль по спрятаню катафальку з трупом і по повішеню Антося Ревізорчука, урядила коломийку на сцені, в котрій брали участь усі погибші щойно особи.

Представленя не уряджуєсь для простої забавки і утіхи ґалєрії; штука на сцені має і повинна мати ціль уморальнюючу, ціль благородну. В сім випадку ґрана штука мала за задачу виказати тяжкі терпіння нашого народу за часів панщизняних і абсолютизму. Тяжкі терпіння і посьвяченє матери для сина. Вона умирає з жалю, що її сина укарає тверда рука права. Суджена божеволіє, Максим з милосердія її топить, а Антін забиває стрільця за те, що він його матір копнув і сам гине на шибеници. По таким траґічним закінченю усї ті померші за пять минут встають і витинають присюди на сцені. Се вказує тілько на брак досьвіду режисера. Але нехай моя критика стане пересторогою і для других аматорів.

Др. В. Й. Сіменович.

З Millville, N. J.

Як довго істнує місто Millville, так єще ніколи не було в жадній руській часописи дописи з тої місцевости. Але через нашу „Свободу" довідалисьмо ся, що тут продає ся фарми, тож і прибуло нас тут трохи Русинів, закупили ми собі землю і ґадаємо ґосподарити. Як воно дальше покаже ся, то ще не знаємо. Не будуємо ся ще на фармах, бо тут звичай, що зачинають доперва будувати ся під осінь та й єще не попризідили ті всі фармери, котрі тут покупили фарми. Тому і живе наше тут тихше, як по инних містах.

Та все таки і ми поволи зачинаємо і тут братись до просьвітної роботи. А що люди поз'їздились з ріжних сторін Америки, так щоби розпізнатись близше, кількох нас заложило „Читальню ім. Мирослава Січинського". По заложеню читальні довідалисьмо ся, що тут вже є більше Русинів, але не маючи гроший до оброленя землі, роблять по фабриках; і така сила вже нас богато членами читальні. Роботи по фабриках тут досить, тож думаю, що і так само піде просьвітна робота між нами, тим більше, що є тут з ким що уряджувати; бо в фабриках роблять і наші дівчата, котрі горнуть ся до читальні.

Але що найважнїйше, то того єще не маємо, а то жадного убезпеченя на случай смерти або каліцтва. Читаючи 23-те ч. „Свободи" (поклик п. І. Моранця), не хочемо і ми бути байдужними і лишитись без орґанізації, бо доперва тоді сьміло будемо вставати і лягати. Тому я кличу до Вас, всї Русини, котрі суть в Millville, що найголовнїйша річ, се асекуруватись в Руськім Народнім Союзі. Не думайте, що єсли робите на фармі, то там не може скалічити ся, або що смерть не заглядає на фарму. Або що в тих фабриках, що повідаєте, що там нічо стати ся не може. То неправда. Най би і як безпечно було в фабриці то все таки випадок може бути. „Титанік" який, тай затопив ся. Тож ідім за покликом п. І. Моранця і заложім 322 відділ Р. Н. Союза, а відділ наш може стати досить сильний, бо тут нема єще жадної запомогової орґанізації, тому до 60 членів може вступити на раз. Також і тим, що вже належать до Р. Н. Союза, а котрі вже тут були і питали, чи є тут відділ Р. Н. Союза, доношу, що відділ закладаємо 23-го с. м. (перші збори в тім домі, де Читальня).

Тепер ще кілька слів в важній справі. При закупні фарми кождому з нас обіцяно зі сторони компанії, що вона подарує 5 акрів землї виключно для Русинів, чи то під церков чи народний дім, школу, залежить що люди ухвалять. Тому кличу до всіх, щоби 23-го с. м. по заложеню відділу Р. Н. Союза обговоримо справу і порадимо ся, що має компанія для нас будувати. Друге, зажадаємо о назву одної улиці руським іменем. Трете, наша читальня уряджує представленє і баль, а п. В. Матолич приобіцяв вистарати ся о спеціальний трен для всїх запрошених гостий; тож взиваємо його, аби приїхав на 23-го с. м. до Millville і сказав чи буде що з тих обіцянок.

Хто би з близьких плейзів хотів приступити до Р. Н. Союза, то прошу прибути на 23-го с. м. до Millville на 33 Sharp Str., де в тім дни заложимо відділ Р. Н. Союза.

Гавриїл Черниxівський, секр. Читальні.

Wheeling, W. Va.

З всяких кутків і плейзів, де замешкують Русини, можна побачити в „Свободі" дописи, з яких можна довідати ся, як там або сям вони орґанізують ся, то знова представленя віґрівають та заєдно працюють, аби не бути остатними, але щоби осягнути висший степень просьвіти. А з Вілінґ ще ніколи не було нічо в „Свободі" А і тут Русини живуть і поволеньки розширяє ся житє у них. Не було тут братства ані товариства, хотяй Русини мешкають тут від 10 літ. Аж року 1903 зістало заложене бр. „Соєдиненія", яке з браку добрих проводирів і солїдарности упало. І знов Русини зачали блукати мов вівці; одні належали до польських товариств, другі до ніяких. Аж в році 1911 зорґанізовано братство Сьв. Івана Хр., відділ 56 Р. Н. С. Над тим головно потрудив ся Іван Ворк, а щирим помічником його був Юрко Литвин.

З часом братство стало добре розвивати ся і подумало зажадати сьвященика, щоб висповідав членів. Віднесли ся з просьбою до польського сьвящ. кс. Еміліяна Мусяли, котрий знова що року писав по руського сьвящ. Так і в році 1911 написав він до Преосьв. Владики, С. С. Ортинського. Прибув до нас о. Вінкентій Рафаїл Деліяніс. На вість про прибутє до Вілінґ руського сьвященика запанувала поміж Русинами велика радість. За позволенєм тутешного айриського епископа мали Русини відправляти богослуженє в костелї.

Люди складали гроші на руки о. Д., аби чим скорше купити площу і мати хоть свою каплицю. Та инакша надія була в людий а инші пляни у сьвященика і через се не могли ся погодити одні з другими. о. Д. всегда потїшав людий, що дістане лоти під церков даром під горою; а треба надмінити, що тут суть гори дуже високі. Та по якімсь часї о. Д. сказав людям, що місто під горою, дістали 9 акрів землї на горі, як то було оповіщено в 13. числї „Свободи". В тій дописи було також сказано, що се горбок в середині міста, щось як у Львові сьв. Юра. Автор сеї дописи забув лиш додати, що сей горбок числить від 250 до 300 стіп височости і що треба йти пів години і то коли дорога суха, а до стріткари, котра йде туди раз на годину, 15 минут ходу.

Про церков, котра мала ставити ся, було оповіщено в англійських часописях, що самі мури будуть коштувати $75.000; а в „Свободі" автор знова помилив ся і оповістив, що йно $15.000.

Може за много місця вже займаю, отже коротко докінчу. Може неодин подумає, що 9 акрів землї дістати даром, се справді є щось великого. В дійсности однак з винятком сеї лоти, де мала стати церков, решту з 9 акрів можна сьміло ужити на пасовиско для кіз, бо чоловік не годен встояти на тім місци. Ті лоти мав о. Д. розпродувати поміж Русинів, і то доперва на тій підставі громада дісталаб не 9 акрів, але 5 лотів під саму церков. Нарід на таке не пристав. Пішли сварні і незлагода і поволи зачав о. Д. шкодити братству і Р. Н. С. (в неділю прим. перед Вознесенєм Хр. сказав о. Д., аби люди не вступали до бр. і Р. Н. С., бо се зістане розбите). За се о. Д. зістав виключений з братства після § 366 статута Р. Н. С.

І так, як в першого початку була радість, так тепер докола смуток. До каплиці, відступленої Анґлійцями ходить ледво 15 а часом 20 людий.

Нарід почав розбігати ся; одні приступили назад до костела, і там сповідали ся, другі їздили до инших плейзів, але там не могли висповідати ся і так суть до сего часу. Инші нігде не їздили, лише чекають, що дальше буде.

Опущений від батька і мами.

З Brooklyn, N. Y.

В Бруклині, в місцевости Ґрінпойт, дня 1-го червня с. р. відбули ся збори в справі заложеня Товариства. Перший промовив до зібраних п. Михаїл Заверуха. Його промова так зворушила слухаючих, що одноголосно порішили і таки сейчас на місци заложили запомогове Товариство імени Богдана Хмельницкого, котре буде належати до Руського Нар. Союза. До Товариства на разі записало ся 28 членів, з поміж котрих вибрано слідуючих урядників: Михаїл Заверуха пр.; Тимко Зварич з. пр.; Іван Караведь секр.; Стефан Гудима з. секр.; Іван Ящишин кас.; Данило Тижник з. кас.; Іван Охрішко і Михаїл Адамишин контрольори; Стефан Сирота господар ґалї. Збори ухвалили, щоб мітінґи відбували ся кождого місяця в першу суботу по першім, в Suttles Hall ч. 179 Greenpoint Ave. Комітет сего товариства просить Русинів-Українців з Бруклина і Ґрінпойнту, котрі ще не належать до жадного Тов., щоб прийшли дня 6. липня с. р. год. 8-ій вечером до мітінґової ґалї, та записали ся до Тов. Згадане Тов. буде платити 5 долярів на тиждень запомоги, а в разі смерти члена сто долярів на погріб. Вкладка місячна виносить 50 цнт. Братя Русини! Не відкладайте на дальше сеї справи, котра повинна бути для Вас найважнїйшою, бо час і вам пробудити ся та показати сьвітови, що й ви жиєте в Бруклинськім „Зеленім Кінци".

Олекса Стороженко.

Марко проклятий.

Товчеть ся, як Марко по пеклу.
(*Українська приказка.*)

I.

Було в Петрівку. Зелена по пояс трава вкривала степи, вихрилась, слалась і як море грала; набіжить вітерець, покотить ся хвилею, нахилить, розібє її, і вона зажовтіє, заголубіє і зачервоніє квітами. На синьому небі ні хмарки; сонце зверху накрива теплом і широким промінням, як золотим дощем, кропить кожен листочок, кожну билинку, а з трави обдає, сьвіжить пахучим холодком. Дишеш, не надишеш ся, як буває в Спасівські жароти, після довгого путі, ні наситиш жадоби, допавшись до холодної криниці. Здасть-ся тільки й видко небо й землю, а скільки ще наокруги тебе тієї тварі божої! Куди не глянь, під кожним кущиком, листочком, кишать коники, комашня, як розмальовані метелики, мигтять з квітки на квітку; а високо, під ясним небом, вють ся орли, хмарою літають дрохви, журавлі, хохітва; кобчики, неначе гвоздиком прибиті, на однім місці махають крильцями, виглядуючи добичу. Деколи залопотить, розляжеть-ся трава, і сайгак, злякавшись свого-ж шелесту, летить як на крилах, схиливши на спину довгі свої роги. Кругом тебе усе живеть, усе кише, дзиркотить, висвистує, а оддалі, не-віть відкиля, виявляють ся озера, буцім чарами наливають ся, мріють, котять хвилю за хвилею і як море вкривають землю. Тільки де-не-де синіють, неначе острова, оточенні могили; і знов як не було, мання розвіялось, рознеслось, і знов зелена трава скрізь стелеть-ся по степу. Весело глянуть на сі степи запорожської України; усе очи до себе пригортають, а серце мліє, смутні думки летять в невідомий край, а за ними рветь ся й душа, бо нема для неї притину на землі, як нема чоловікові захисту на широкому степу.

Жар починав стухать, сонце близилось до землі, оточившись довгими паростями проміння, неначе підняло єго рук, щоб обняти степи на добраніч. Вітер як з лісу повівав холодком і розносив квітчані пахощі. У свою чергу озвались вечірні пташки: підпідьомкали перепела, деркотіли деркачі, висвистували овчарики, кигикали і квилили літаючи чайки. Аж ось в траві неначе искра блиснула, і виявивсь, як з землї виріс, на вороному коню січовик, в червоному жупані і кабардинці на бакир. Ремінний пояс врізав ся в його тонкий стан, за поясом і в кубурах стреміли пистолї, біля боку висіла шабля в срібній піхві, а за плечима мотав ся булдимок*). Січовик був ще молодий, тільки вус вирівнявсь; ясно гляділи його карі очи, а уста ніби усьміхались; усякий би пізнав по його юнацтву і безсумному погляду, що не ввірив ся ще йому сьвіт, не почало й лихо. Їхав він тихою ходою, озираючись по сторонам, ніби гуляв собі: то закурника піснею, то нахилить ся з коня зірве квітку, втішаєть-ся єю і, побачивши красчу, кине і зрива другу.

Вже завечеріло. Широкі тіни простягались і мережили степ: захід сонця заняв ся полумям і на-супроти обдав ярким сьвітом гребень гори з могилами. Січовик скинув очима у даль, шукаючи, на якій би йому могилї заночувать. Дивить ся, на самій висчій могилї щось мріє, чорніє: спершу здавалось йому за шульпіку, а як

---

*) булдимок — коротка ґвінтівка.

зблизив ся, побільшало, неначе орел; ще проїхав кілька гонів, роздивив ся, аж то чоловік, і сидів він нерухомо, неначе камяна баба на могилї.

— От і добре, пробубонів про себе січовик, — послав мині Господь на ніч товариша.

Спустившись в балку, він зупинив ся біля криниці, набрав в баклагу води, напоїв коня і повів його в поводу. Зійшов на гору, вже і до могили зблизивсь, а чоловік сидить собі, не ворухнеть-ся, неначе закляк, не оглянеть-ся на січовика і не чує шелесту од його важкого поступу. З виду він і по одежі не гевал*), не бурлака, а щось не просте: татарська кучма насунулась йому на очи, ніс закандзюбив ся, як у кобця, а довгенні сиві вуси аж до грудей доставали. На плечах у його був накинутий чорний подолянський кобеняк і в верзунах**), як обувають ся в Карпатських горах Гуцули Не видко було при йому ніякої броні, тільки в руці держав він ціпок і біля боку лежала торба.

Зблизившись до могили, січовик одпустив коневі попруги, приарканив, дивить ся, а чоловік усе сидить, не оглянеть ся і не поворухнеть-ся.

— Бач, як замислив ся, — прошопотів січовик, заходячи з боку, — а мене і не бачить; пострівай же, я тебе сполохну, — та скільки духу й крикнув: пугу! — аж луна по степу покотилась.

Однак од сього покрику чоловік не сполохнув ся, не притьма озирнув ся він і хижо з під лоба глянув на січовика. Страшно горіли вірлоокі його очи, неначе искри з них посипались. Січовик хотів було ще в-друге пугукнуть, та й припинивсь. бо як списом шпигнуло його тим поглядом, неначе холодна жеретія***) обвилась і здавила йому серце. І не схаменув ся він, як, знявши кабардинку, низенько вклонив ся, буцім самому кошовому, і з повагою промовив:

— Добрий вечір, чоловіче!

Чоловік зміряв січовика очима і не промовивши слова. одвернув ся. Нахмурив ся і січовик; заграла молода кров, заіскрились очи: розсердила його та знevaга.

— Слухай, чоловіче, — озвав ся січовик, — за поздоровкане мусиш оддякувать, а не одвертать пику і чорти батька зна куда стромлять свої волові очи, як кішка в каганець!

Чоловік мовчав, усе дивлячись пильно у ту-ж саму сторону, як і спершу дививсь.

— Чи чуєш, що я тобі чажу? — гримув січовик, відступаючи.

— Не позакладало, чую... пробубнів чоловік, не ворохнувшись.

— Чого мовчиш?

— Нічого казать; коли я тобі не подобавсь, іди собі дальш, степи просторі.

— Не я до тобе прийшов, а ти забрав ся в чужу солому, та ще й шелестиш! Степи наші, запорожські. От що!

— Хто се тобі казав?

— Я тобі кажу!

— Коли ваші, чом же ви їх не засіваєте, не користуєтесь ними?

— Січ не пшеницею степи засіва, а кріпостями, паланками, от що!

— Поганіж будуть ваші жнива; не собі дбаєте; правда твоя, мине рік, другий, і сі степи ригнуть золотом, сріблом, та не буде вам з того ніякої користи. Не подякують тих, хто кровю своєю їх поливав і своїми кістками огорожував!... Так не кажи мині, козаче, що степи ваші: Божі вони і того, кому Він дасть ними користовать ся!

---

*) гевал — волоцюга.

**) верзуни — шкіряні ходаки.

***) жерегія — гадюка, що лазить по деревах.

— Поки хвалько нахвалить ся, добудеть-ся! Уставай же, та йди собі ік вражій матері за те, що ти цураєш ся мого товариства; не хочу з тобою на одній могилї ночувать, от що! ..

— Як не хочеш на одній, так шукай собі иншу...

— Вибачай, чоловіче, — гримнув січовик: — у мене такий звичай, що куди-б я не прийшов, то вже відти не піду, поки сам не схочу.

— Такий саме звичай і в мене...

— Вставай же, кажу тобі, — скрикнув січовик, — не то- я тебе по за порожськи підведу!

— Чи не схотілось тобі, козаче, тичка подуть?*) — спитав чоловік, зареготавшись на ввесь степ, неначе саме пекло зареготало.

— Я тебе так подму, — гукнув січовик, ще гірш розсердившись, — що аж на тій могилї опиниш ся.

— Гляди, козаче, не то мене не зведеш, та й торби моєї не підіймеш...

— Брешеш, підійму, і потилицю ще тобі нею натовчу!

Січовик справді хотів було затопить по гамалику**), ухопивсь за торбу, та сюди-туди, і з місця її не зворохнув; попробував обома руками взять, аж заморивсь від натуги, а все таки не зворухнув.

— Що там таке в торбі? — бубонів січовик, поглядаючи то на чоловіка, то на торбу. — який там біс сидить?... Я-ж таки не аби який, підкови розгинаю, коня підіймаю, а гемонської торби і з місця не зворухнув... Скажи мині, чоловіче, — спитав він, — що ти таке на сьвіті: чи який характерник, чи може сам чорт?

— Не характерник і не чорт, — одказав чоловік, схиливши на груди голову, — тільки чортова у мене доля...

— Яка ж у чорта доля?

— Не така, як у людий!

— Се й не питаючи знав... А ти мині скажи, який там біс сидить у твоїй торбі, що вона така важка?

— Подивись...

Січовик розвязав мотузок, засунув руку в торбу і витяг голову старої бабусї. Аж звомпив він***), глянувши на неї, і трохи з рук не впустив. Як вчора відрубана: біле волосся було скуйовдано і облито запеклою кровю, брови нахмурились, не закриті очи грізно дивились, рот розкрив ся, страшно було глянуть на вид старої: здавалось, буцім вона в остатній час кого проклинала.

— Чия се голова? — спитав січовик, прозоро поглядуючи на чоловіка?

— Матчина...

— Хто ж її одчесав?

— Я!...

— Ти?... рідну неньку?!... Мій Боже милий, чом же Ти не затримав такої грішної руки?!... скрикнув січовик, опускаючи голову в торбу. — Що-ж там ще у тебе? — спитав він дивлячись на чоловіка.

— Подивись...

Січовик знов поліз в торбу і витяв другу голову, молодої, дуже гарної дівчини. Джегерелї і дрібушки†) ще не порозплїтались, тільки довга коса, чорна як гайворон, позлипалась запеклою кровю. Очи були трошки прищурені, а устонька, як терен синії, одкриті і зубки, неначе перли нанизані, білїли і блестїли.

---

*) тичка подуть? — спробувать сили хто дужчий.

**) гамалик — потилиця, карк.

***) звомпив — затремтів.

†) джегерелї — коса на голові зложена в кільце; дрібушки — дрібно сплетені коси.

— Мій Боже милий, яка-ж гарна! — скрикнув січовик: — і на таку піднялась рука?!...

— Піднялась, коли одрубана...

— Чия ж се голова?

— Сестрина.

— Чи не ти і сю одчесав?

— Одгадав!

— Знаєш, чоловіче, — зітхнувши промовив січовик, — на усьому сьвіті нема нещасливійшої тварі як ти, — от що!

Чоловік швидко повернув голову і пильно глянув на січовика, ніби хотів роздивить ся, од кого почув сю річ.

— Козаче, — сказав він журливо, — не тобі першому показував я сі голови, не тобі одному і признавав ся; всі ж од розумної голови казали, що нема на світі зьвіря лютійшого від мене, — і не брехали вони; однак ти од щирого серця сказав сьвяту правду: на усьому сьвіті нема нещасвійшої тварі, як я!... Од мене усе одцуралось: і небо, і земля, і саме пекло!... Мене прокляла мати, прокляв і батько з того сьвіта, я Каїн!... А тобі мене жаль, як побіденного, нещасливого.... Спасибі тобі, козаче, дай руку, побратаємось! — Чоловік простягнув руку як лопату, обвинуту товстими жилами, неначе вірйовками.

— Вибачай, чоловіче, — одрізав січовик, — хоч мині тебе і жаль, а прочварі, Каїну, руки не подам і побратимом не буду.

Чоловік аж з місця вскочив, так його уразила ся відповідь; хоч низший він од січовика, а як роздрочив ся, так страшно і глянуть на його постать: плечі і груди як башта, кулаки як дві довбешки, пополотнів, очи кровю поналивались. Не звомпнив же і січовик, на пядь не одступив, і сьміло дивить ся чоловікові в очи...

— Як! — гримнув чоловік, заскреготївши зубами: — ти гребаєш моєю рукою, моїм товариством?... Чи ти знаєш, блазень, що колись і я був січовиком, колись за велику увагу ставили моє товариство?

— Може колись, — перехопив січовик, — та не теперечки...

— Так виймай же шаблю і боронись: за сю уразку я визиваю тебе на чесний поєдинок!...

— Не чесний буде поєдинок бить ся з шаблею проти голих рук, а давай чим здужаєм! — січовик згорнув кулаки і став на готові.

— Не бійсь, і з шаблею не порівняєш ся!

— Бою ся тільки нечесної смерти; Бог нас порівня, а розсудить совість! — одказав січовик наступаючи.

Як од води стухає полумя, так остання відповідь січовика припинила ярість чоловіка; не здержав він і йозо сьмілого погляду, понурив ся і назад одступив.....

— Совість... совість... — глухо прогомонів він, — ні, ні, не мині проклятому брататись з тобою; не тобі простягать і руку суцїзї*)! — Чоловік приник до землї і важко застогнав, здавалось і могила з ним стогне...

— Не сердь ся, чоловіче, за мою шпарку одповідь, — з жалем промовив січовик: — як будеш гинуть, я од тебе не одцураюсь і обідві руки тобі простягну.

Чоловік підняв голову і глянув на січовика.

— Ти з Січи? — спитав він з тиха.

— Еге, — одвітив січовик, сідаючи поруч з чоловіком.

— По волї, чи недоля туди тебе запроторила?

---

*) суціга — гунцвот.

(Дальше буде.)

КАЛЕНДАР.

ЧЕРВЕНЬ.

н. ст.	Дні	Руські сьвята
20	Четвер	Теодота
21	Пятн.	Теодора
22	Субота	Кирила, Теклї
23	Неділя	Тамотея
24	Понед.	Вартоломея
25	Вівтор.	Онуфрія
26	Середа	Акилини муч.

НОВИНКИ.

Ще один шпіон. Львівський краєвий суд має заняти ся справою ще одного шпіона, який належить до банди арештованих: Бендасюка і Ковдри. Є ним 30-лїтний Іван Зелїнський; походить зі Стрижівки, в Росії. По дав він, що є зарібником і прибув перед кількома місяцями до Галичини, поселившись поблизько Галича. Добродій сей за дня працював, а ночами уряджував собі таємні прогульки в околиці Галича. Він діставав часто значні грошеві посилки, а також часто й сам висилав ріжні рекомендовані письма до Росії і се саме склонило власти до розтягненя над ним строгої опіки, а вкінци і до арештованя. Його відставлено до тюрми в Станиславові та військові власти зажадали, щоби його спроваджено до Львова. Є се вже шестий з ряду увязнений член банди шпігунів під проводом Бендасюка і Ковдри.

Згоріло ціле село. Дня 25 го с. м. вигоріло майже ціле село Токи п. Збараж. Пожар з невідомої причини вибух коло 2-ої години в полудне, коли майже всї дорослі мешканцї села були в поли при весняних роботах і при сильнім вітрі в коротким часї обхопив значну часть села та при дуже слабій ратунковій акції нищив добуток без ніякого стриму. Згоріло до 300 будинків. Шкода виносить в пів міліона корон, з чого ледви частина була обезпечена. В огни найшло смерть 5 людий.

Нещаслива пригода з гарматним стрільном. Із Станїслава доносять про таку пригоду: В Підпечарах знайшли сільські пастухи в лїсї гарматне стрільно, так званий ґранат, походячий з військових вправ ще в 1911 року і зачали ним бавити ся, а відтак хотїли його отворити. При сїй роботї ґранат нараз вистрілив і покалїчив трох хлопців в страшний спосіб. Одному відорвало обі ноги, другому ногу і ніс, а третого покалїчило на цїлім тїлї.

Вибори до 1 думи. В Росії вже розписані вибори у четверту Думу. Всї партії готують ся вже до виборів. Сим разом рішили ся взяти живу участь і Українцї у виборах. Українцї рішили виступити самостійно або підпирати лиш тих кандидатів, що згодять ся на ті домаганя, які наведені в українській виборчій програмі. Там, де кандидати не пристануть на ті домаганя, будуть Українцї ставити самостійних кандидатів без огляду, чи будуть мати вигляди на вибір, чи нї. Що до України поставлено такі домаганя: навчане дітий в початкових школах українською мовою, заведенє по всїх середних і висших школах викладів української мови, письменства, історії і украïнознавства, яко обовязкових предметів навчаня; заведенє української мови по всїх церквах на Українї, судах і ріжних урядах; скасоване заборонного мита на заграничні виданя українською мовою.

Син замордував маму. В Ольші, краківського повіта, 24-лїтний Ян Собрай, посперечавшись оноді із своєю рідною мамою, близько 70 лїтною старухою, вхопив довгий кухонний ніж і вгородив його по саму рукоять в серце матери, потім забравши у старухи з кишенї дрібні гроші, пішов спокійно запивати ся. На увагу жандарма, що його жде за се стричок, відповів: „Як буду висїти, то буду знати, що за маму". А в кінцї додав: „Шкода тілько, що ніж був за короткий, аби можна було стару до пїдлоги прибити. Але дайте менї спокій, бо я хочу спати!" Здичілого „синка" уміщено в кримінал.

Англія й Німеччина жиють між собою як ті два сусїди, що один другому межу переорав. Німеччина хоче здобути на морю таку саму силу, яку вже не від нинї має Англія. Длятого обі сторони зброять ся в безконечність, луплять податників на все нові кораблї воєнні, армати і т. и. Вже тамтого року мала повстати між ними страшна війна. Та якось удало ся відтягнути її на якийсь час. Німеччина вислала тепер до Англії свого найспосібнїйшого політика, Маршаля, на амбасадора в Льондонї. Сей Маршаль має остаточно сказати Німеччинї, чи може вона жити зі своєю суперницею у згодї, чи мусить прийти до великої війни. Німецькому правительству вже надоїла вічна непевність.

Землетрясенє в Румунії і Буковині. Дня 25-го мая навістило Румунію а почасти й Буковину землетрясенє. Найсильнїйше було воно в Фокшанах в Румунії. Завалило ся 8 хат а богато пошкоджених. Кажуть також, що згинуло при землетрясеню 11 людий.

7 літ без сну. В Будапештї живе женщина Ґоджемес, яка не спить вже 7 лїт. Не спить вона від того часу, коли цигани хотїли украсти її 10-лїтну дочку. Не хорувала вона анї разу. Загально почуває ся дуже добре. Сей случай заінтересував лїкарські круги.

Повінь і холод в Німеччині і середущій Европі. Німеччину і середущу Европу навістила з кінцем мая повінь, якої вже тут від многих лїт не бувало. Всї більші ріки у середущій Европі виступили зі своїх берегів. Долини над Вислою, Одрою, Лабою, Везерою, Реном і Дунаєм залила вода. Всюди стоїть військо на поготівлю, щоб вразї небезпеки могло нести поміч, де того буде потреба. Рівночасно доносять про небувале обниженє температури, та про великий холод, який панує особливо у гірських околицях. В Швайцарії наступила друга зима. На берненськім високорівни упали у великих масах снїги і наступила справдїшна зима. Туристи мусїли залишити свої прогульки у тамтешнї околиції.

Заговір в російській фльоті. В Гельсінґфорсї арештовано 40 моряків за приналежність до заговору, розгалуженого на всїх кораблях російської воєнної фльоти. Заговір зрадив один моряк. Коли його втягнено до заговору і пояснено, що цїлию заговору є вистріляти всїх висших офіцирів фльоти, моряк сей повідомив про се команданта ескадри, а відтак заявив, що здезертерує і відбере собі житє зі страху перед местию зі сторони заговірників. На донесенє сего моряка арештовано провідника заговору, у якого найдено спис заговірників. Всїх їх арештовано. Моряка, що зрадив заговір, найшла полїція в Петербурзї зовсїм обезсиленого і перевезла його до шпиталя. В шпиталї небавом поповнив сей моряк самоубійство.

30 процент засїяного збіжа замерзло. Після статистичних звітів що до стану засївів, виданого через канадійський уряд в Отаві показує ся, що минувшої осени засїяно в Алберті озимою пшеницею 300.700 акрів, разом 1.097.900 акрів; з того вимерзло у Алберті около 38.50 проц. а в Онтеріо 28.72 проц. озимини. Се означає зменшенє о 345.000 акрів в цїлости засїяних озиминою. Правдоподібно збір озимини буде виносити сего року 20 бушлів з акра, отже о 13 проц. менче, як виносив пересїчний збір в р. 1909, 10 і 11-им, коли то з одного акра збирано 23.33 бушлів.

По цїлій Канадї так в околицях надморських як і в західних провінціях засїв ярого збіжа опізнив ся через слоту.

Також богато сїножатий і засївів конічини вимерзло сего року, так, що лиш 75 проц. з них принесе користи. Що до стану худоби і коний то звіт у тім згляді є дуже вдоволяючий, позаяк 90 процент усеї худоби в Канадї перебуло щасливо зиму.

Лови на вовки у Вінніпеґу. Перед кількома днями лучила ся кільком молодим людям у Вінніпеґу нагода заполювати на вовка в недалекій околиції Вінніпеґу. Побачили вони іменно, молодого, півторарічного вовка в недалекій околиції о дуже вчасній годинї рано. Молодці кинулись за ним, щоб його зловити. Вовк почав утїкати і ховатись та відкусуватись. Вкінци запхав ся у якусь нору, звідки його витягнено і уміщено в клїтцї. У Централ парку відфотографовано його. Молоді ловці продадуть мабуть свою добичу котромусь з вінніпеґських парків.

Велити-гармати. Англійська фабрика армат задумала виробляти нові гармати, калїбру 46 цм. (в промірі дула) і 150 до 200 тон (1.500 до 2.000 метр. сотнарів) ваги. Головною цїхою тих нових гармат має бути се, що стрільно їх буде рівнати ся вибуховій силї морської міни. Вибух ґранату, наповненого вибуховою матерією ваги 80 кґр. спричинив би на кораблї такі шкоди, що корабель мусїв би затонути. Вага стрільна має виносити 1200 кґр.

Де читають найбільше на сьвіті? „Book Montly" пише, що найбільше читають мешканцї Австралії. Нема там такої хати, де не було би англійських клясиків. В кождім найменшім місточку є прилюдна читальня і бібліотека, а крім сего столиці держав удержують на рядовий кошт безплатні прилюдні бібліотеки, яким щорічно ухвалюють парляменти великі суми на закупно нових книжок. З бібліотеки може кождий користати і дістане жадану книжку. Крім сего є там много приватних бібліотек, які позичають книжки до дому. В Австралії є розповсюднені т. зв. літаючі бібліотеки, які розсилають книжки по провінціях. Чавіть в найдальші закутини висилає ся там 300 томові збірки найхосеннїйших книжок, які вимінюють відтак на инші. Попри се користають мешканцї сіл з шкільних бібліотек. Любовники читаня книжок позакладали много своїх клюбів, які спроваджують дуже дорогі і рідкі виданя. Книжковий голод Австралійців заспокоюють вкінци книгарні. Величезній книгарні Колля в Мельборні ніяка инша книгарня не може дорівнати. Щодня сидять там тисячі читачів межи копицями книжок, вибираючи собі то, що їм найбільше подобає ся, без ніякої перепони і контролї. Много з них пересиджує там цїлий день, переглядаючи грубі твори без обовязку купованя. Мимо сего та книгарня має такий великий оборот, як ніодна з книгарень Европи або Америки. Австралію можна отже зовсїм певно назвати королївством книжок. — Коли то будуть про нас тake писати?

Кілько є жидів? Після урядової статистики, журнал „Jewish Year Book" (Жидівський річник) числить жидів на цїлім сьвітї на 11 міліонів. З того на Европу припадає 8.700.000, на Америку 1.550.000, на Африку 350.000, на Азію 24.000, а на Австралію 17.000. В Европі живе жидів: в Росії 5.100.000, в Австрії 2.100.000 в Німеччинї 600.000, в балканських краях 400.000, в Бельгії і Голяндії 15.000, в Англії 90.000, Франції 100.000, а в Італії 40.000; в конґресівці живе 1.800.000 жидів, з чого на саму Варшаву припадає 300.000. В Ню Йорку є 800.000 жидів. В инших містах жидівська народність числить: Відень 180 тисяч, Будапешт 160 тисяч, Берлін 100 тисяч, Льондон 80 тисяч, Париж 50 тисяч, а Єрусалим 40 тисяч. — Росія і Австрія є найбогатшими що до числа жидів, а особливо се „благодать" навістила ті сторони обох держав, де нарід найменше сьвідомий.

Нова рахуба часу. З Парижа, головного міста Франції доносять, що в наслїдок ухвали спеціальної комісії, покликаної через бувшого міністра публичних робіт, Віктора Авґаґнера постановлено змінити рахубу часу на француських зелїзницях і числити години від 1—24. Від мая до липня переведе ся отсю зміну на всїх лініях француських зелїзниць. У внутрішнім урядованю почт і телєґрафів заведено вже численє годин від 1—24, а від 1-го липня і людям, що мають якісь справи з урядом почт і телєґрафів — будуть ся видавати і документи після нового численя часу. Доба має 24 годин, отже і годинники вже заведено такі, що показують не 1-шу до 12-ої, але від 1—24-тої.

Величава маніфестація за український університетом у Львові

На той самий день, (29-го мая с. р.) на котрий вшехполяки і львівський університет заповіли у Львові шопку прозвану 250 літною річницею львівського університету круля Яна Казіміжа заложеного цісарем Йосифом II. 1784 р. — скликав український парляментарний союз зїзд укр. послів і визначних діячів на 10. год. рано до салї Народного Дому.

На зїзд прибули професори і доценти Україні висших шкіл, між ними радник двору Горбачевський з Праги, члени ради краєвої, представники культурних та економічних товариств з цілого краю, представники численних інституцій, всїх українських партій і, розуміє ся всї українські посли.

Перший промовив радник двору і член палати панів, професор празької політехніки, др. Іван Горбачевський. Він подав історію львівського университету на основі документів, з яких ясно виходить, що той університет був заложений для Русинів, так як краківський для Поляків. Ще розпорядком з 1862 р. правительство взиває, щоб побіч німецьких катедр обсаджувати руські, а то на правничім факультеті. Заходи Поляків про польські катедри правительство відклоняло. Що йно ера конституційна, по 1867 р. а особливо перевага Поляків після 1871 р. надали університетови польський характер. Найвисша постанова цісарська з 1871 р. усуває німецький характер університету і дає рівні права обом краєвим мовам (руській і польській) та каже, що одною з тих краєвих мов мусить володіти кождий доцент. Поляки використали сю постанову так, що замінили всї німецькі катедри на польські, а креовану руських катедр уміли перешкодити.

Супроти наведених, незбитих фактів безпротивством виглядає факт, що Поляки називають університет польським, а фальшом історії, що називають його університетом круля Яна.

Далі представив радник двору Горбачевський історію боротьби за самостійним укр. університетом від 1884 р. аж до тепер і ствердив, що нинїшні збори, на які прибули найвизначнїйші укр. діячі з галицької і буковинської України є маніфестацією за самостійним укр. університетом.

П. Др. К. Левицький представив історію заходів парляментарних послів в справі університетській і заявив що парл. репрезентація не відступить від домагання самостійного університету у Львові (а не деинде!)

Академик Маґаляс представив історію боротьби, яку вела і веде українська молодіж за самостійним університетом.

Після тих рефератів, секретар Народного Комітету постановив отсї резолюції:

І. Представники усіх українських сторонництв з Галичини і Буковини, зібрані на довірочнім зборі дня 29. мая 1912 р. у Львові признають основанє українського університету конечною потребою та домагають ся однодушно основаня в часї можливо-найкоротшім самостійного українського університету у Львові дорогою розділу теперішного університету імени цісаря Франца на два самостійні університети: український і польський.

II. Зібрані представники протестують рішучо проти всякого посягання польської сторони на права українського народа до університету імени цісаря Франца у Львові та заявляють, що теперішний польсько-український характер львівського університету не може бути в нічім нарушений аж до тої хвилі, коли увидїв в житє самостійний український університет у Львові.

III. Зібрані представники осуджують як негідне культурного народа змагане польського Кола у Відни до перепинення заснования українського університету у Львові.

IV. Зібрані представники стверджують, що український університет може стати лишень у Львові згідно з волею українського народа і тому взивають українську парляментарну репрезентацію у Відни, аби не приняла ніякого державного акту в справі креования українського університету, котрий би не означив виразно міста Львова, як місця осїдку маючого повстати українського університету.

V. Зібрані представники взивають українську парляментарну репрезентацію усіх сторонництв, аби получила разом до спільної борби іменем українського народа за здійснене першого домагання культурального, яким є для цілого українського народа заснованє українського університету у Львові.

VI. Зібрані представники протестують проти мнимого ювилею 250-лїтного основання теперішного львівського університету польським королем Яном Казимиром та проти підсуваня виключно польського характеру теперішному університетови імени цісаря Франца у Львові, так як отсей університет зістав заснований австрійськими цісарями для обох народів, замешкуючих сей край та не стоїть в ніякій звязи з колишньою колеґією єзуїтів у Львові.

VII. Зібрані представники з приводу становиска занятого репрезентацією міста Львова в справі основання самостійного українського університету у Львові, протестують з обуренєм проти прилюдного зазначуваня виключно польського характеру міста Львова та відказування споконвічних прав українського народа до столиці краю і галицької України.

Тепер прийшли привіти: Віцемар. бук. сойму, др. Стоцький, вказав на те, що змагане за самостійний укр. університет то справа цілого укр. народа і тому бук. укр. посли боролись за неї разом з галицькими послами. Заповідь дальшої спільної боротьби складає бесїдник перед сими зборами не тільки іменем бук. послів але іменем усіх Буковинців. Буковинці стануть побіч Галичан в перших рядах. „А коли прийде така важна хвиля, так як кров свою проляла укр. молодіж, то і тоді ми будемо в перших рядах бук. Українці“ — закінчив бесїдник. Всю промову приняли збори з великим ентузіязмом, а по урочистій заяві пан. бесїдника живі оплески і оклики не вмовкали кілька хвиль. Велике одушевленє і признанє для становища буковинських Українців висказав пос. Трильовський, що промовляв іменем радикальної партії. Він сказав, що в боротьбі за укр. університет мусять уступити всї ріжниці і рахунки партійні, бо домаганє самостійного університету то постулят цілого народа, за яким він буде побивати ся при помочи всїх средств.

Від соціялістів промовляв Мелень. Галицькі соціялісти взагалі не мають такту, а особливо т. зв. централісти. Власне Мелень недавно брав участь в патріотичнім польськім вічу, яке протестувало проти відлучення Холмщини. Мелень побивав ся за права „historycznej Polski“ і величав її як одинокy поборницю свобода і революції. Відтак на чолї своїх прихильників прилучив ся як прихвостень польських соціялїстів до походу вшехпольського віча в Соколї і взяв участь в польськім шовіністичнім поході. І такого панка вислали соціялісти своїм відпоручником на отсе сьвято. Не диво, що цілих 5 минут не дали тому панкови прийти до слова. „На ратуш! до вшехполяків! ронеґат! історична Польща!...“ такі оклики поси пали ся. Аж на просьбу президії притихло, однак оклики що кілька хвиль ще повторяли ся. Мелень заявив, що соціялісти є за укр. університетом, лиш не сказав, чи завтра знов не прилучать ся до польської шопки.

Промовляв ще акад. Ґадзїнський і селянин Соломка. П. Весоловський відчитав привітні письма, а п. К. Левицький замкнув наради тим, що ствердив згідність усях партій і всеї суспільности в справі самостійного укр університету у Львові. Гимн „Ще не вмерла Україна“ залунав по салї і учасники поважної маніфестації розійшли ся. Відповідне справозданє вислано телєґрафом до віденської преси і треба надіяти ся, що повага і єдність на зборах осягнуть намірену цїль і зроблять добре враженє в міродатних кругах.

„SVOBODA" (LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Published by
The Little Russian Nat'l Union of America.

Established 1893.

ANTHONY CURKOWSKY, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

K. KIRCZOW, manager
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.

The largest circulation throughout the United States, Canada and Europe. The only advertising medium. Rates furnished on application.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

„СВОБОДА"

часопись для руського народа в Америцї і орґан „Р. Н. Союза", виходить що тижня в четвер і коштує:

в Америцї на 12 місяців	$2.00
до старого краю на 12 місяців ...	$2.50
в Америцї на 6 місяців	$1.00

Оплачувати ґазету треба всегда з гори.

Адреса:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Число телефону 498.

Дописи просить ся писати лишень на одній сторонї картки. Дописи, непригожі до друку, нищить ся, наколи з гори не було зазначено, що жадає ся їх звороту і не було залучено марок на зворот.

Хто випустив Січинського з тюрми?

Під таким заголовком приносить останнє число черновецького соціяльно-демократичного двонедільника „Борба" ревеляції, які тут в цілости передаємо.

Читаємо в „Борбі":

Ми одержали від бувшого дозорця тюрми в Станиславові слідуюче письмо:

Chicago, Ill., May 15, 1912.

Хвальна Редакціє „Борби"!

Приїхавши місяць тому до Америки і розглянувши ся трохи у тутешних відносинах, вважаю за відповідне тепер докладно описати, як властиво Мирослав Січинський вийшов на волю з тюрми в Станиславові. Як дальше сей мій лист докаже, я відіграв в висвободженю Січинського чималу ролю, а що ще тепер за се невинно покутують зовсїм другі люди, я вважаю навіть за свій сьвятий обовязок справу чим скорше висьвітлити, щоби не терпіли невинні люди.

Гадка визволити Січинського зродила ся у мене ще тоді, коли Січинського перетранспортовано до Станиславова. Не знаючи иншого способу, якби здійснити отсю свою гадку, я зачав робити старання, аби стати за вязничого дозорця в карнім заведеню на Діброві. Я покинув поліцийну службу (був я при поліції в Станиславові) і вніс в р. 1910, подане до карного заведеня о принятє мене за помічничого дозорця. Подане моє узглядненно і в цьвітни тогож року я ставив ся до служби. Службу свою однакож використав я того року виключно на те, аби обзнайомити ся добре з пляном і відносинами в карнім заведеню.

До властивої роботи я взяв ся аж тоді, коли став до служби в 1911 р. Через літо я приготовив собі потрібні ключі, постарав ся о убранє і почавши з 1. падолиста кождого вечера вижидав нагоди, аби Січинського випустити. Прийшов 9. падолиста. По отриманю розказів про денний порядок на слідуючий день, кинув ся я на гору до касарні, де є кімната для дозорців. Я розібрав ся, вдаючи, що йду спати. По хвилї немов би пригадавши собі, що щось забув, я як був розібраний, накинув на себе плащ і вийшов на коритар, але усї потрібні ключі мав при собі. На коридорі стояв, як нічний сторож, Іван Зубрин. Не бажаючи, аби він менї там перешкаджав, я оповів йому, що ніби у туберкулїчнім відділі вязні грають в карти і то о більшу суму. Зубрин зараз подав ся на туберкулїчний відділ. В ту ж мить я кинув ся до дверий келії Мирослава Січинського, повтягав зі штабів коло дверий льони, і тихенько відімкнув своїм ключем двері.

В келії Мирослав вже був готовий, а другий вязень, що спав в його келії, Василь Хомин, лежав на ліжку, споєний вином. Я швидко попровадив Мирослава до сутерин під сходи, і там казав йому скинути вязничне одїнє. Сам же я скочив тимчасом на гору до своєї кімнати по одїнє для себе і для Мирослава. Мирослав убрав ся в одїнє вязничного дозорця, я наліпив йому білявий вус і тоді вже ми оба пустили ся сьмілійше на коридор т. зв. Mitteltrakt. Я був без плаща, а Січинський був одягнений в плащ і мав ковнїр підкочений до гори.

При сходах, що провадять до канцелярії директора, я побачив надзорця Маляжа, котрий, як комендант варти, йшов візитарувати постерунки. Аби він нас часом не пізнав, я з Мирославом чим скорше кинув ся до поблизького виходку на коридори напроти малої вартівнї, де сидять нічні сторожи. В виходку я Мирослава зіставив, а сам вийшов на коридор і зачав до нього голосно говорити по польськи: „Prędzej, bo ja nie mam czasu czekać, bo ja chcę iść na kolacyę". Маляж почувши мій голос і подивившись ся на мене, пішов на гору. Якраз на ту пору Нуда, що стеріг головної крати, замкнув її і пішов в напрямі до центрального коридора, що провадив на четверте крило. Тодї я кивнув на Мирослава і ми оба кинули ся до крати, яку я відомкнув своїм ключем. Нічний сторож на середині коридора четвертого крила на партері не міг нас пізнати, бо був за далеко. Перейшовши тихо головну крату і замкнувши її своїм ключем назад, я поглянув у велику вартівню, де запримітив сторожа Ізидора Тарнавського, що лежав на прічи. Велика брама, котра випроваджує з заведеня на мале подвірє, була ще не замкнена, отже ми з Мирославом вийшли нею зовсїм спокійно.

На першім подвірю стрітили ми інспектора Дзюбінського, котрий якраз ішов до заведеня, але сей навіть не дивив ся на нас, а перейшов попри нас посвистуючи собі. Головну зелїзну браму відчинив нам військовий постерунок і ми зайшли до послїдної брами без перешкоди. Ся брама стоїть отворена до десятої години.

Мирослав пішов скоро у браму, а я перейшов поволїйше попри портієрове вікно так, щоби він міг мене лише побачити. Портієр Котюшко сидів при столі і писав щось, а коли я переходив попри вікно, він підніс голову і глянув на мене. І так ми спокійно вийшли. Січинського випровадив я тоді на дорогу...

Отсе все було, що я зробив для Січинського. Що було дальше, — не знаю. Я зробив все сам, помічників не мав жадних і не хотів мати, бо боявся зради. Люди, котрі були арештовані і суджені, не то що в нічим менї не помагали, але навіть про нiщо не знали і коли тепер терплять, то зовсїм невинно.

Так само заявляю, що я Січинського випустив не за гроші, як то собі дехто представляє. Я виповнив лише те, що уважав за свій моральний обовязок.

На доказ, що факти описані в сїм листі, понад усякий сумнїв правдиві, подаю ще і деякі иншї подробиці про свою особу. І так: „Я походжу з села Загвіздє, пов. Станиславів, літ менї 28, при війську служив я в 30-ім батальоні стрільців, 2 роки в Бродах а рік у Львові і навіть як жовнїр брав участь в похоронї ґр. Потоцького.

Я сподїю ся, що тепер, коли я виявлю правдиві факти про визвіл Січинського із Станиславівського карного заведеня, люди, що терплять невинно за мій вчинок, а се Нуда і Тарнавський, повинні бути увільнені.

В разї потреби і на візванє я готов зложити докладні зізнання і присягнути їх перед американською властю.

Семен Пилипчук.

— В переписці редакції звертаєть ся „Борба" в тім самім числі до С. Пилипчука з порадою, щоб для скріплення значіння наведеного висше письма, пішов до відповідного американського уряду, який має право відбирати заприсяжені заяви, заприсягнув перед ним свої зізнання про утечу Січинського і вислав їх через нотаря до Станиславова на руки оборонця в процесї станиславівських дозорців, адв. д-ра Зайнфельда.

Потрібно робітників.

Департамент Торговлї і Працї (Department of Commerce and Labor), а именно осібний відділ сього департаменту, що носить назву „U. S. Immigration Service, Information Branch", просить нас оповістити слїдуюче оголошенє: Потрібно робітників Русинів, або инших Славян, до слїдуючих робіт:

No.
1586. Pa. Каміньоломи, 16 центів на годину, самотні.
6234. Vt. Каміньоломи, $1.45 денно, самотні.
951|2. N. Y. Робота при зелїзниці, 17½ цент. на годину, самотні.
5692. Conn. Цеґольня, $1.61 до 1.80 денно, жонаті і самотні.
8880. N. Y. Робота при краєвій дорозї, $1.65 до 1.85 денно, самотні.
6383. N. J. Цеґольня, $26 до 30 місячно, харч і помешканє, самотні.
7938. N. Y. Цеґольня, $1.75 до 2.50 денно, жонаті і самотні.
1586. Pa. Каміньоломи, 16 до 17½ цент. на годину, самотні.
9052. Mich. Зелїзна гута, 16 цент. на годину, самотні.
9081. N. C. Робота в лїсї і при зелїзниці, 15 цент. на годину, самотні.
9073. Ill. Робота в фабриці шпаґатів, $1.40 до 1.60 денно для мужчин, а $1.15 до 1.40 для женщин, фамілїйні.
5724.—A. Ala. Робота при будові нових будинків і доріг, 15 цент. на годину, жонаті і самотні.
9141. N. Y. Цеґольня, $1.75 до 2.25 денно, жонаті і самотні.
5363. Mich. Збиранє цукрових бураків, платня від штуки, жонаті.
9133. N. Y. Робота при краєвій дорозї, $1.75 денно, самотні.
9177. Mich. Каміньоломи, $1.75 денно, самотні.
9159. N. Y. Робота при краєвій дорозї, $1.75 денно, самотні.
9179. N. Y. Робота при краєвій дорозї, $1.75 денно, самотні.
9103. N. Y. Робота при краєвій дорозї, $1.75 денно, самотні.
9138. N. Y. Фабрика каруку, $1.75 до 1.90 денно, самотні.
9221. Pa. Роботи земні (excavations), цементові і форнесові, $1.40 до 1.84 денно, самотні.
9224. Ohio. Звичайні роботи, $1.60 денно, самотні.
9137. N. J. Робота в фабриці глиняних виробів, 16 цент. на годину, самотні.
9253. N. Y. Цеґольня, 15 цент. на годину, самотні.
9254. Pa. Стальовня, 1000 людей, 17½ цент. на годину, жонаті і самотні.
9269. Wis. Зелїзна гута, 16½ до 17½ цент. на годину, самотні.
5936. N. Y. Звичайні роботи, $1.75 до 2.00 денно, самотні.
9237. N. Y. Цеґольня, $1.75 до 2.50 денно, самотні.
3518. N. Y. Цеґольня, $1.90 до 2.50 денно, самотні.
9305. N. C. Робота в копальнях золота, $1.85 денно, самотні.
9287. N. Y. Робота при краєвих дорогах, $1.75 денно, самотні.
9309. N. J. Робота при краєвих дорогах, $1.75 денно, самотні.

До сього оголошеня додаємо отсих кілька пояснень. І так: нумер на початку кождої стрічки означає те число, під яким дана робота зареєстрована в державнім інформацийнім бюрі. За кождим нумером слїдує назва стейту, у якім находить ся робота, а дальше назва (якість) сеї роботи. Відтак подаєть ся винагорода за дану працю, чи то на години чи на днї (в однім случаю (під ч. 6383) побіч місячної платнї робітники дістануть також харч і помешканє), а на кінци зазначуєть ся, які робітники можуть старати ся о визначену роботу: самотні, жонаті чи фамілїйні. Хто отже з наших читачів задумує дістати відповідну для себе роботу і у відповіднім для себе стейтї, нехай напише на адресу бюра коротке письмо (можна писати по руськи), а у тім письмі нехай подасть виразно те число, що стоїть на початку даної стрічки. Коли прим. хтось напише до бюра, що бажає дістати роботу, означену числом 9237, то вже тимсамим він неначе сказав, що хоче працювати в цеґольні, яка находить ся у стейтї Ню Йорк, буде побирати денно $1.75 до 2.50, і що він є самотний, бо до тої роботи приймають тільки самотних (нежонатих). Від управи бюра прийде йому відповідь, у якій буде подана докладна адреса тої місцевости, у якій находить ся бажана робота.

Звертаємо увагу наших безробітних людий, що інформацийне бюро, яке оголошує висше наведені роботи, є під зарядом правительства Злучених Держав і тому можна мати до него повне довірє. За свої інформації се бюро не вимагає ніякої заплати, але й не дає нікому ніяких „задатків" на дорогу. Хто іде за роботою на вказане місце, мусить собі сам оплатити всї кошти, а хто, пишучи до бюра за роботою, не пішле 2-центової марки на відповідь, сей той відповіди не дістане.

Удаючи ся за якоюнебудь информацією до сього бюра, пишіть на коверті слїдуючу адресу: Department of Commerce and Labor, Immigration Service, Information Branch, 17 Pearl Street, New York, N. Y.

Страйк
в PERTH AMBOY, N. J.

В понеділок, дня 10-го с. м. почав ся, а у вівторок, 11-го обхопив усї фабрики в Перт Амбою, Н. Дж, генеральний страйк. Застрайкували всї фабрики в містї, навіть жіночі, як хусточковня і циґаровня. Причиною страйку є нужденно низька платня та зле, ґбуроватe обходженє ся наставників з робітниками. По пертамбойських фабриках праця незвичайно важка, а при тім убійча для здоровля, потягаюча за собою смертельні недуги жолудка і грудий.

Робітники упімнули ся висшої платнї. Компанія, як се діє ся все і всюди, відкинула се домаганє. Почав ся страйк зразу в фабрицї асфальту, опісля в відливарнях желїза та фабриках каблів. В четвер прилучило ся до страйку 500 дївчат з фабрики хустинок. За ними пішло 1300 дївчат з циґаровні і так, в пару день, страйк обхопив усї находячі ся в містї фабрики.

Страйк, кромі дрібних, не даючих ся оминути перепалок, мав зовсім спокійний перебіг. Несупокої наступили доперва тодї, коли компанії почали стягати до фабрик скебів. На вість про се тисячі народа рушило під фабрики, щоб недопустити страйколомів.

На жаль найшло ся трохи скебів, а ще сумнїйше, що є між ними кількох Русинів, які так далеко скудобіли, що з нещастя своїх братів хочуть тягнути хосен. Скебів було однак не велике число, так що фабрики при їх помочи не могли робити, а лиш дурили загал, що робота йде. Се причинило ся до ще більшого роздраження умів.

Молодші робітники, горячїйшої крови почали кидати камінєм до середини фабричних будинків. Поперед тим однак компанія постарала ся ще о 250 узброєних в карабіни, револьвери і поліцейські палки приватних детективів, які своїм поведенєм заєдно провокували народ.

Майор міста, шериф та другі міські урядники стягнули людий на мітінґ і обговорили з ними услівя мира. Коли однак майор пішов на офіс компанії, предкладаючи їй посередництво — компаністи відкинули усї домаганя робітників, та не хотїли з майором навіть і говорити.

Вість про се до того степеня обурила людий, що вони почали бомбардувати фабрику камінєм. Тогди з середини фабрики посипали ся карабінові кулї. Від них впало трьох людий, один вбитий на місци а двох тяжко ранених. Всї три, се Русини. Один, Стефан Дуда, 24-лїтний молодець, родом з Пашеви, повіт Ліско, впав відразу трупом. Другий, Йосиф Павлів, родом з Глучкова, повіт Сянік смертельно ранений і нема надії на його подужанє. Третий, Григорій Логуш, старший чоловік з Рогатинського повіту ранений в ногу лекше.

Всї вони стояли з далека і спокійно придивляли ся сценї; і як раз їх потрапили убійчі кулї, хоть довкруги була кількатисячна товпа народа.

Се стало ся в пятницю (14-го с. м.) вечером. Через цїлу суботу панувала тишина. Заряд міста опять ужив усього свого впливу, аби не допустити до спровадження війська, о яке притьмом старають ся фабричні боси. Взагалї в Перт Амбою під пору кромі місцевої поліції находить ся 400 шерифів. Стрілянина в пятницю викликала серед мійських кругів пригноблююче враженє. Мійський шериф Bolschweiler, заказав спровадженим з инших міст вартівникам з оружієм показувати ся на вулицях; вони можуть повнити свою ,,службу" виключно в середині фабрик і фабричного подвіря. Обуренє панує не лиш в рядах страйкарів але і в цїлім містї, позаяк показало слїдство, що жертвою впали найневиннїйші люди.

В суботу 1.100 робітників почало роботу в фабрицї Terra Cotta Co. діставши від фірми по 5 центів підвижки на годину.

Вечером того самого дня, в морському проливі поміж побережем стейту Ню Джерзи, на якім лежить Перт Амбой, а берегами острова Стейтен Айленд прийшло до формальної морської битви поміж страйкарями і страйколомами. Компанії зібрали в Ню Йорку охоло 150 скебів і наладували їх на парове судно в містї Тотенвіл на Стейтен Айл., щоб відси водою відставити їх до Перт Амбою. На середині проливу до судна стала підпливати ґазолїнова лодка зі страйкарями, які почали вговорювати скебів, щоб не йшли шкодити робітничим інтересам. В відповідь на се капітан парового судна звернув на лодку чотири сикавки і в мить залив її водою. Страйкарі бачучи, що їх лодка набравши повно води, починає тонути, відплили від судна на яких 50 ярдів і відси почали стріляти з револьверів. З судна відповіли рівнож густими стрілами. Правдоподібно однак нїхто не зістав ранений. Лодка зі страйкарями прибила опісля до берега на Стейтен Айленд і тут її залога розбрила ся.

В сей понеділок заряд фабрики Smelting & Refining Co. згодив ся був підвисшити платню своїм робітникам о 15 процент та знести премії для тих, що працюють по 24 годин безперервно. Рівнож і фабрика асфальту пристала на се щоб платити усїм своїм робітникам по 1.75 дол. денно.

Вечером зібрало ся около 4.000 робітників в гали Пулаского, щоб обговорити ситуацію. Тут вислухано мов делеґатів, які здали справозданє зі своїх пертрактацій з компаніями та одноголосно порішено відкинути їх і витревати в страйку так довго, аж доки компанії не пристануть на всї жадання робітників.

Безпосередним наслїдком сего масового мітінґу було се, що в сусїднім місточку Вудбридж зложило роботу 450 робітників в фабрицї Federal Terra Cotta Co. Рівнож і пертамбойські робітники в фабрицї асфальту вийшли на ново на страйк. До поважних тумультів прийшло перед циґаровнею, в якій робить до 1.300 переважно дївчат. І вони не пристали на услівя подавані компанією та порішили дальше страйкувати.

По містї розсївають вісти, що страйкарі дістали значне число револьверів та великі припаси динаміту. Де жерело тих вістий, не тяжко відгадати, коли ще зважить ся, що вони мають на цїли перефорсувати силоміць спровадженє війська до Перт Амбою. І так, мимо запевнень усїх часописий вийшовших в сей понеділок, що страйк в Перт Амбою покінчив ся, виходить зовсїм противне: він не то, що не покінчив ся, але ще і прибрав ширші розміри.

Маємо отже по Лоренс, Масс. Перт Амбой, Н. Дж. Та сама історія, ті самі причини, той самий пролив крови. Є се інстинктовна, відрухова самооборона несьвідомих і незорганїзованих мас проти разячої несправедливости і визиску. Тут як і там на спробу, револьвером і палкою ,,привернути лад", відповіджено сею самою методою. На кулї відповіджено градом каміня, на силу силою, на брутальність — брутальністю. А наслідки? Кров і трупи! Але се сильних мира сего не болить. Бо щож се, що кількох ,,форейнерів" впало трупом?... На їх місце буде десять нових.

А конець?... Його не тяжко предвидіти, бо з зелізною консеквенцією він мусить наступити: признанє слушности причинам робітницьких домагань.

Отсе повторює ся з неумолимою консеквенцією що раз в иншому місци. А засліплені, ті, в яких власти лежить не допускати до кровопролить та оргій диких інстинктів, не видять, що то власне вони самі проповідують евангеліє насильства: бо вчинками своїми учать народ, що він лиш силою від них може видерти се, що йому належить ся.....

Між орґанізаціями.

Ще одна конвенція ,,нашого милого ,,Соединенія" не була така бурлива, як ся послідна. Но, але вона скінчила ся добре. Але ,,добре" в значіню уживаним в ,,Соединенію", а не загальним. Найголовнїйшою приключкою на сїй конвенції є подія, що вона відкинула і не прийняла плян плачення податку після літ члена, а лишила ся при старій системі плачення розметом.

Головними урядниками вибрано: о. Яцкович як голов. духовн. управитель; головним предсїдателем величезною більшостію голосів вийшов М. Русин з Milwaukee, Wis. Секретарем рекорд. та секретаром фінансовим остали дотеперішні, то є Мацко і Еґрецкий; касієром рівнож зістав Савуляк а директором друкарнї о. Голошняк. Головним редактором остав по старому д. Жаткович; помічником зістав вибраний його син а помічником до слов. часописи д. Ганчин, дякоучитель з Gary, Ind.

Кромі сего, на сїй конвенції, як подає часопис ,,Bractvo" число 51 з 13-го с. м. мала вийти на сьвітло денне одна цїкава річ. Ото голови. уряд мав свого часу прийняти до орґанїзації якийсь відділ в Тексас. Так мало бути в головних книгах, але лиш там, бо в дїйсности такого відділу не було нїгде. І з того відділу померло трех членів, а ,,Соединеніе" виплатило за кождого з них по 1000 дол. посмертної запомоги. Зайшло питанє, хто взяв ті гроші. І се тепер має вияснити ся. Головний уряд сю свою помилку усправедливлював в той спосіб, що також і головний уряд ,,Pensylvanskej Slovenskej R. a Gr. kat. Jednoty" виплатив рівнож посмертну запомогу тому неістнуючому товариству. Сю інсинуацію офіціяльний орґан ,,Jednoty" відкидає з обуренєм, називаючи її ,,podle osočovanie". Можливо, що головний уряд найде спосіб очистити ся з підозріня та очистити ся ,,з тої помилки", але все таки се сьвідчить про ,,великий смрад в реґіменцє".

Навіть і сам ,,Ам. Русскій Вѣстникъ", офіціяльний орґан ,,Соединенія" делїкатно признає ся, що послідна конвенція ,,вспыхнула съ найскернійшою свирѣпостью, даже дѣйстнымъ бѣшенствомъ..... За первыи четыри дни не было ничого иного, якъ непрестанный крикъ, шумъ-ларма со стороны компаніи", яка, як на початку тої статї пояснює ся, складала ся людий ,,голодныхъ индивидуумовъ, которыи ловятъ за урядами, или за другими кшефтами". Колиб се ,,бѣшенство" протягом перших чотирох днів конвенції викликували дїйсно лиш такі люди, що ,,ловятъ за урядами". то булоб ще пів біди; але мабуть воно було трохи инакше".

* * *

В 22. числї ,,Правда" на стр. 3 є довгий уступ під заголовком: ,,Соединеніе англиканьской (протестанськой) церкви съ церковью восточною, русскою, православною".

По прочитаню сего уступу мимоволї пригадує ся пісня одного старого дїдуся, що бувало так сьпівав: ,,Який такий до такої а горбатий до кривої"... Не дивно булоби, єслиби про щось подібного писав був небіщик ,,Поступъ" бо він ,,поступав" все взад і поза доляра не здавав собі справи з своєї базґранини. Не дивно булоби якби про ту історію був писав презбітеріяньский ,,Союз", (той котрого ,,Правда" не раз ,,чесала" за його службу протестантам)... але дивує, що про таке пише та ,,Правда", котру многі наші Русини з Лемківщини, уважають за тверде тримаючу ся своєї віри і думають, що ,,Правда" під покровом сьв. Няня є ,,найліпша, яка лиш може бути ,,казета"!

І чи булиби увірили наші Русини перед кількома роками, що ,,Правда" так низько упаде? На самім передї того уступу редакція ,,Правди" називає Русинів-католиків ,,придурковатими" і ,,замотиличеними"!

З того видно, що редактори ,,Правди" вже цїлком замотиличили собі свої тверді лоби московською дурійкою, єсли перед самою конвенцію ,,Общества Р. Бр." таке пишуть і плюгавлять віру більшости членів ,,Общества", котрі дорожать своєю батьківською вірою!

Щоби ще більше ,,замотиличити" своїх читачів пише ,,Правда" на кінци верш, зачинаючий ся ось тими словами: ,,Люби Ти брате церков сьвяту" — а при кінци того уступу серед телячого восторгу і радости виразно пише, що єсли злучать ся схизматики з протестантами, то тогди буде єдино стадо" а цар-батюшка буде ,,єдин пастир"!!! Харррашо!!!

* *

На днях почала виходити в Ню Йорку нова часопись п. з. ,,Пролетар". Має се бути, як шумно кричить ся в статї ,,Від редакції" — ,,соціялїстично-науково-економічна" а в дїйсности є: одиноко-глупо-гумористична часопись на всю вселенну. Бо прошу послухати якою сїчкою годує ,,Пролетар" бідних ,,сїцїлїстів": Наводимо цїлий уступ дословно, не пропускаючи нї одної коми:

,,Як наперекір усім папським, доґмам, котрі добачують в авіятиці грішне діло, противне релїґії, Один Француз: Лайт Де Макербе перелетів сими днями з Парижа до Ню Йорку роблячи 286 кільометрів (177.6 анґлійських миль) в протягу години 44 мінут і 35 секунд часу (значить 102 ми — лї на годину)".

Прочитавши сю всю нісетницю з гори на долину, а опісля з долини до гори, ніяк не второпаєш, чи автор сих теревенів зовсім з глуздів зсунув ся, чи може лиш прокидає ся дурнем, аби лекше дістати ,,джаб" поміж ,,сіцілїстами". Поминувши вже се, що приліпив тут як пястук до носа папу і папські доґми, які в дійсности в явіятиці не добачують ніякого ,,грішного діла", як сего притьмом хоче ся ,,Пролєтареви", — він ще грубо пробрехав ся, видумуючи і то кепсько, цїлу подію, яка днесь є ще технічною неможливостю. Звідки шановний редактор ,,Пролєтара" дізнав ся, що сей бідний Француз перелетів океан та ще так спритно, що нїхто на цїлім сьвітї того не бачив, лиш сам один редактор ,,Пролєтаря" — се лишить ся по віки нерозвязаною загадкою. Можливо, що сарака ,,Макербе" так стрімголов полетів у Ню Йорку аби поґратулювати вельмиповажаному пану редакторови ,,Пролєтара", що йому вдасть ся важка штука: без зернаточка мозка у своїй чащці бути просьвітителем нюйорських ,,сїцїлїстів".

Не даром, видно, люди говорять, що дурнів ні сіють ні орють, а самі родять ся в .... редакції ,,Пролєтара".

Ант. П. Чехов.

СІМУЛЯНТИ.

Ґенеральша Марта Петровна Печовкіна, або як її звуть селяни, Печончиха вже десять літ практикує на поли гомеопатії. В один з маєвих вторників вона приймає у себе в кабінеті недужих. Перед нею на столі гомеопатична аптичка, підручник до лічення і рахунки гомеопатичної аптики. На стіні в золотих рамках під склом висять листи якогось петербурського гомеопата, по гадці Марії Петровної, побіч отця Аристарха, якому ґенеральша зобовязана своїм щастєм: відреченєм від дуже згубної альльопатії і знанєм правди. В передній комнаті сидять і ждуть пацієнти, в більшій части селяни. Всі вони, крім двох трех, босі, бо ґенеральша велить лишати вонючі чоботи на дворі.

Марта Петровна прийняла вже десятьох людий і кличе одинайцятого:

— Гаврило Груздь!

Двері отворяють ся і, замість Гаврила Грузда, входить в кабінет Замухришин, сусід ґенеральші, дідич з поміж зубожілих, маленький старець з кислим очима і дворянською під пахою. Він ставить палицю в кут, підходить до ґенеральші і мовчки клякає перед нею, на одно коліно.

— Що з вами! Що з вами Кузьмо Кузьмичу! — трівожить ся, ґенеральша, ціла вибухаючи. — Бога ради!

— Доки жити буду, не встану! — каже Замухришин, притулюючись до її руки. Нехай весь нарід бачить, що я стою на колінах, наш ангеле хранителю, добродійко людського роду! Нехай! Та добродійна чародійка, що дарувала мені житє, вказала мені дорогу правди і просьвітила моє скептичне мудрованє, перед тою готов я стояти не лише на колінах, але і в огни, лікарко наша чудотворна, мати сиріт і вдів. Я подужав! Воскрес, чародійко!

— Я... я дуже рада, — бормоче ґенеральша, паленіючи з вдоволеня. — Воно так мило чути... Прошу, сідайте! А впрочім ви в минулий вторник були так тяжко хорі!

— Та ще як хорий! Страшно згадати! — говорить Замухришин, сідаючи. — У всіх частях і орґанах ломив ревматизм. Вісім літ мучив ся, спокою не знав... Ні днем, ні ночію, добродійко моя! Лічив ся я і у докторів і до професорів в Казань їздив і болотами ріжними лічив ся і води пив і чого лише я не пробував! Майно своє видав на ліки, мати-красавице! Ті доктори, кромі шкоди, нічого мені не принесли. Вони загнали мою недугу у внутро! Загнати — то загнали а вигнати — їх наука не уміла. Лише гроші люблять брати, розбишаки, а коли розходить ся о користь людства, то се їх мало клопоче. Запише якої нобудь ,,хиромантії" а ти пий! Одним словом, душегуби! Коли б не ви, наш ангеле, то я був вже в могилі! Приходжу від вас в минулий вторник, гляджу на зернятка, що ви тоді дали і думаю: ,,Ну, яка в них сила? Чиж ті зернятка, ледви видимі, можуть вилічити мою тяжку застарілу недугу?" Думаю, недовірок, і усьміхаюсь, а як зажив зернятко — в однїй хвилі, як би не був хорий, або як би відняло рукою. Жінка глядить на мене вибалушеними очима і не вірить:

— ,,Чи се ти, Коля?" — ,,Я, говорю. І клякли ми з нею перед образом на коліна і стали молити ся за нашого ангела: ,,Пішли їй, Господи, всього, чого ми лише бажаємо!"

Замухришин отирає рукавом очи, встає з крісла і виявляє намір клякнути знов на одно коліно, але ґенеральша здержує і усаджує його.

— Не мені дякуйте! — каже вона румяна від зворушеня і глядить з одушевленєм на портрет отця Аристарха. — Не мені! Я тут лише послушне орудє!... Дійсно, чудеса! Застарілий, осьмилітний ревматизм від одного зернятка скрофульози!

— Ви зволили мені дати три зернятка. Одно з них зажив я на обід і в одну хвилю! Друге вечером, а трете на другий день! — і з тої пори мені добре. Хоть би де вкололо! А впрочім я вже збирав ся вмирати, до сина в Москву написав, щоби приїхав! Умудрив вас Господь, лікарко! Тепер ходжу, словом, як в раю... В минулий вторник, коли я був у вас кулів, а тепер, хоть за заяцем бічи готов. Хоть ще сто літ жити! Одна лише біда — наші недостатки. І здоров, а на що здоровля, коли нема об чім жити? Нужда прибила гірше недуги.. Хоть би взяти на примір ось яку справу... Тепер пора сіяти овес, а як його сіяти, коли нема насіня? Треба би купити, а гроший... звісно, які у нас гроші...

— Я вам дам вівса, Кузьмо Кузьмичу!... Сидіть, сидіть! Ви так мене врадували, такого вдоволеня мені доставили, ще не ви, але я вам повинна дякувати!

— Радости, ви наша! І сотворив Господь таку доброту! Радуйте ся, мати, глядячи на свої добрі діла! А нам грішним нема і на чім радувати ся... Ми люди маленькі, малодушні, баз користи... дрібнота... Одна лише слава, що дворяни, а під матеріяльним оглядом такі самі мужики, навіть гірше... Живємо в камінних домах, а виходить лише обман, бо крівля тече. Ні за що тесаних дощок купити.

— Я вам дам дощок, Кузьмо Кузьмичу!

Замухришин випрошує ще корову, поручаюче письмо для дочки, яку має намір везти в інститут і... зворушений щедротами ґенеральші, від напливу почувань, хлипає, кривить уста і лізе в кишеню за хустиною... Ґенеральша бачить, як разом з хустиною вилітає ще з кишені якийсь червоний паперець і непомітно падає на підлогу.

— Во віки віков не забуду... бормоче він. І дітям велю памятати і внукам... в род і род... Отсе, діти, та, що спасла мене від гробу, що.....

Провівши свого пацієнта, ґенеральша глядить хвилю очима, повними сліз, на отця Аристарха, опісля ласкавим і побожним зором обводить аптичку, підручники, рахунки, крісло, в якім що йно сидів спасений нею від смерти чоловік і погляд її падає на загублений пацієнтом паперець. Ґенеральша підоймає його, розвиває і бачить в нім три зернятка, які вона дала минулого вторника Замухришинови...

Ті самі... недовіряє вона. — Навіть той сам паперець... Він навіть не розвивав його. Щож він заживав в такім случаю? Дивно... Не буде ж він мене обманювати...

І в душу ґенеральші, вперве за всі десять літ практики, вдирає ся сумнів. Вона кличе слідуючих хорих і, говорячи з ними про недуги, замічає те, що раньше незамітно проховзувало ся мимо її уший. Хорі, всі до одного, немов би умовили ся, зразу славословлять її за чудесне вилічене, одушевляють ся її медичною мудростію, ганьблять докторів-алльопатів, а опісля, коли вона паленіє зі зворушеня, починають говорити про свою нужду. Один просить землі для орки, другий дров, третий дозволу на лови в її лісах і т. п. Вона глядить на широке, добродушне лице отця Аристарха, що відкрив їй правду і нова правда починає непокоїти її душу. Правда не гарна, тяжка...

Лукавий чоловік!

Що роблять риби підчас посухи.

Риби можуть жити лише в воді, з чого виходило би, що єсли настане посуха всї риби тоді хиба гинуть. Сим власне питанєм почали займати ся природознавці і викрили, що в такім случаю зануряють ся риби в болото і в такий спосіб ратують своє житє. Спосіб такого ратованя викрив І. Бухинан в одній місцевині в Монако. В тїй місцевині був парк, довкола якого був знова рів повний риб. Минулого однак року, в наслідок довгої посухи не стало води, і хотяй вода не мала жадного відпливу з рова, риби десь зникли. Не було анї слїду. Незадовго впав дощ і на днї рова появились саджавки, а на другий день було в них повно риб. Були се головно окуні, а в другій саджавці щуки. Так само дїялось і в сусїднім ставі. Занурені риби лежали до гори черевом зовсїм нерухомо, а за якийсь час весело вже пливали. Однак в иншім місци рова не так стало ся. Внаслїдок дощу земля розмокла ся, повстала навіть саджавка, але було за мало води, щоби привернути риби до житя. Риби почали вилазити на верх, але не маючи відповідної скількости повітря в малій саджавці, мусїли тяжко бороти ся. Сильнїйші риби випихали слабших з води і зараз сї останні засипляли. По кількох однак годинах така сама судьба стрінула і других. Найбільшу увагу звертали на себе щуки і окуні, бо, як звісно карпи і лини все зануряють ся в зимі на дно, для них отже така охорона не є зовсїм чимсь незвичайним. Але щуки і окуні так само робили. Шукали мілисте місце і ту занурили ся. А що після записків минуло вже 100 літ від останнього висохненя рова, отже тим більше стає дивним, як сї риби давали собі раду в ратованю свого житя.

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА „УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ДІМ" В НЮ ЙОРКУ.

Тов. ,,Гайдамаки" жертвувало зі своєї каси	$15.00
Сестрицтво ,,Христ. Любов", жертвувало з своєї каси	5.00
Тов. ,,Тисьмениця" зложило	5.00
Іван Маланчук надіслав чеком через Ред. ,,Свободи"	1.00
Т. Драбик (чл. ,,Волод.") зібрав від: М. Дивіняка 50 ц., М. Маліновского 50 ц., Гр. Шубара 50 ц. і М. Проскуринка 50 ц. Разом	2.00
Т. Алексій (тов. ,,Гайд.") Довганюк і Стефан Головацький зібрали на хрестинах у Е. Скоревича від: Андрея Капітули (чеком) $5.00, А. Довганюка $1.00, О. Онуляка 25 ц., О. Лугового 20 ц., С. Гловацького 25 ц. і дрібними жертвами разом	7.00
Іван Ганц зложив жертву від М. Мандзія в квоті	90
Разом	$35.90
В числі 20. ,,Свобода" було оголошено	$634.22
Всего	$670.12

Всякі жертви упрашає ся висилати на руки касієра: D. Pidhirnyj 406 E. 6-th St. (II fr.) New York City.

Спеціяльних поквітовань на надіслані жертви видавати ся не буде, позаяк оголошенє тих в ,,Свободі" повинно вистарчати цілковито для ласкавих жертводавців. Всякі рекламації упрашає ся вносити на руки предсідателя на адресу: I. Romanyszyn 530 E. 16-th St. New York, N. Y.

ЗА ВИДІЛ:

Ілія Романишин, предс.,
Д. Підгірний, кас.,
В. Білинський, фін. секр.

Спростоване

,,Подяки" з Perth Amboy, N. J.

В попереднім ч. ,,Свободи" в ,,Подяка з Перт Амбою" зайшла ошибка, а то: місто Братство сьв. Арх. Михаїла з Elizabeth, мало бути Бр. сьв. Арх. Михаїла з Elizabethporth.

Також перепрашаємо дуже, що через неувагу пропущено Братство сьв. Василия В. ч. 289 Р. Н. С. в Elizabeth, яке офірувало через свого делеґата, п. Левчика суму 10 дол. на нашу церков.

За сю жертву складаємо сердечну подяку і дуже єще раз перепрашаєм за поминенє.

Пилип Шуцький, секр. парох.

НАДІСЛАНЕ.

Жертви на фонд Миросл. Січинського а зглядно на Рідну Школу. На хрестинах Михайла Цїлінського жертвували на мої руки: о. Алексей Пеленський, Йосиф Лозінський, Гринько Недільський і Михайло Галашин по 1 дол.; Семан Фялка, Варвара Фялка, Петро Дмитрик і Марія Лозінська по 50 цнт.; Н. Н. 30 цнт.; Теодор Шитальський, Йосиф Школьний, Федь Филима. Роман Галашин, Василь Партак, Василь Краковський, Дмитро Пасок і Михайло Цїлінський по 25 цнт.; Марія Цїлінська і Юлія Плішко по 10 цент. — Разом 8 дол. 50 цнт. (41 кор. 67 сот.), які відіслано почтою, число м. орд. 35794.

Честь і слава жертводавцям. Дай Боже таких хрестин більше. Гроші Заслано сейчас до Дністра ч. книжочки 6800.

о. Алексей Пеленський

В дни 4-го липня с. р.

відбуде ся

в OLD FORGE, PA

посьвячене греко-катол. церкви сьв. о. Николая,

якого зволять довершити

Іх Преосьвященьство С. С. Ортинський греко-католицький Епископ для Сполучених Держав Північної Америки.

Братя Русини!

Кому милий наш сьв. греко-католицький обряд, нехай прибуде на се наше велике сьвято.

Одна Русь, одна наша віра, — тож прибудьте без згляду на се, де хто родив ся: чи в Галичині, чи в Угорщині, бо всі ми братя по кости і крови.

Де зналисьмо адреси до поблизьких Братств в околиці, там вислалисьмо запрошенє; но єсли яке Братство єго не одержало, — то хиба з сеї причини, що не зналисьмо адреси, і тому нинішне оголошенє в ,,Свободі" прошу приняти яко щире і сердечне запрошенє на се велике сьвято.

Предсідателів Братств з околиці Scranton, Pa. і Wilkes Barre, Pa., просимо скликати спеціяльні мітінґи в цїли запрошеня в нашім имени всїх членів, котрих для звеличаня нашого сьвята просимо прибути в комплеті і в уніформах.

В имени всїх місцевих братств:

о. Йосиф Пелехович, парох.

Куратори:

Іван Гораґонич,
Михаїл Сорока,
Йосиф Лукачовський.

В справі Календара Р. Н. Союза на 1913-ий рік

Ухвалою Головного Виділу Р. Н. Союза поручено підписаному зладженє і зредаґованє календара Р. Н. Союза на 1913-ий рік. Щоб вивязати ся з наложеного обовязку як найкрасше, та щоби Календар нашої орґанізації під кождим зглядом міг відповісти усім вимогам, бож се від ряду літ одинока руська книжка, яка опускає друкарську прасу в Америці, отсим запрошує ся до співучасти як найширший загал.

Передовсім у кого є хист і талан писарський зволить надсилати малі повістки і оповіданя. Першеньство будуть мати оповіданя і образці з житя американських Русинів, а опісля історичні. Подиноке оповіданє зі згляду на невеликий обєм книжки не може перевисшати 6 сторін друку великої 4-ки.

Праці наукові, популярно-научні розвідки і т. п. В тім напрямі пожадано-б було, щоб Вп. автори передше порозуміли ся з редактором календаря, аби не вийшло таке, що присланоб дві праці, на ту саму або дуже схожу тему. Научні розвідки рівнож повинні держати ся в висше зачеркнених рамцях.

Попри безсмертну славу (лаврові деревця вже засаджені) кождий автор, якого ориґінальна праця найде приміщенє в календари Р. Н. Союза на 1913-ий рік, є управнений до гонорара по 2½ цента за стрічку друку (в одній шпальті).

Охочі перекладати дещо чи то з белетристики чи то научно-популярні розвідки, зволять ласкаво рівнож порозуміти ся з підписаним, щоб уникнути евентуальних заводів. Гонорар: 1 цнт. від стрічки друку (в одній шпальті).

Вп. п. автори зволять евентуальні свої праці присилати в той спосіб, щоб вони найшли ся в руках редактора календара найдальше по день 1-го серпня 1912-го року. Усі праці, які надійшлиб пізнійше, безусловно не будуть могли бути узгляднені.

Фотографії Братств і Товариств. Отсі відділи Р. Н. Союза а також кружки сьпівацькі, театральні і т. п., які хотілиб, щоб їх фотоґрафії були поміщені в календари на 1913-ий рік, зволять їх прислати до рук редактора найдальше по день 1-го серпня с. р. Рівночасно з фотоґрафією просить ся прислати чек або моней ордер виписаний на імя „Свободи" на суму 5.00 дол. Сї гроші ужиє ся на покритє коштів виладженя з фотоґрафії пригожої до друку кліші. Місце в календари безплатно. Пожадано булоб, щоб отсі товариства, що схочуть помістити в календари свої фотоґрафії, рівночасно з ними присилали і короteньку історію свого товариства. Отся історія мусить бути писана як найбільше звязло і не буде гонорована.

Оголошеня. Календар Р. Н. Союза, який розходить ся в кількадесять тисяч примірників, є найлїпшим середником до оголошувань поміж американськими Русинами. Хто має якийсь бизнес, а залежить йому на тім, щоб про него знало як найбільше людий повинен дати своє оголошенє до календаря Р. Н. Союза. Ціни суть вельми приступні, зваживши, що наклад буде виносити 25.000 примірників. Цїла сторона, величини 9¼ цаля через 6 цалів коштує 25.00 дол. Місце на окладинках та спеціяльні сторони доросше, після умови. Пів сторони величини 4½ через 6 цалів коштує 15 дол.; чверть сторони, величини 4½ через 3 цалї 10 дол. Найменче оголошенє може обіймати 3 через 2 цалї і коштує 5.00 дол. Хто хотївби в своїм оглошеню помістити також і фотоґрафію чи то свою чи то свого бизнесу, мусить прислати з нього готовий до друку кліш; єсли нї, то поносить кошт виготовленя такого кліша з фотоґрафії, то значить, що його оголошенє буде о стільки дорозше коштувати, кілько винесе кошт виготовленя з фотоґрафії друкарського кліша.

Текст оголошень мусить находити ся в руках редактора календара найдальше по день 1-го вересня. Гроші за оголошеня належить посилати рівночасно. Оголошеня на кредит безусловно не будуть друкувати ся.

Хтоб хотів заняти ся збиранєм оголошень до календаря, зволить листовно віднести ся до впорядчика по близші інформації. За труд даємо значний процент.

З гори зазначує ся, що всякі оголошеня від фірм „лїкарських" що то лїчать листовно на сотки миль, дальше оголошеня покутних „банкирів" без урядової запоруки, та всї такі оголошеня, з яких на перший погляд пізнати, що вони суть обчислені на ошуканьство легковірних, не можуть бути поміщені в календари Р. Н. Союза.

Ант. Цурковський,
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Книжки

котрі можна дістати в друкарні „Свободи":

	цнт.
Ангел та пустельник	15
Америка	15
Американець, веселий образ з житя народу	15
Бери та читай	30
Борба кляс і чому робітники орґанізують ся	15
Весела книжочка з образками	35
В Старім і Новім краю	25
Гостина сьв. Николая, драматична гра для дітий	10
Доля галицької сироти	5
Дещо про зьвірята	30
Дещо про права і суди	10
Дорога до сьвідомости	10
Еміґрант	15
Журавлї	10
Житє, зарібки, орґанізації і т. п. в Зл. Держ,	15
Зуб за зуб	10
Казки за Циганів	10
Коротка історія Руси	10
Капітал і праця	15
Казки про Жидів	15
Книжочка рахункова	50
Марія	10
Многострадальний народ	20
Народний рух австр.-угор. Русинів	15
Оповіданє про Алї Бабу і сорок розбійників	20
О підземних скарбах	25
Оповіданя про заздрих богів	10
Про нутро землї	25
Покуса	10
Про кінець сьвіта	15
Рицар і смерть	5
Розмова Поляка з Русином	10
Релїґійні віровання	20
Слово ч. 5.	15
Слово ч. 6.	15
Страшна пімста	20
Смерть	10
Степові люди	15
Страйк	20
Стріляй на смерть, робітнича драма	15
Товариска ворожка	15
Хто з чого жиє	15
Унїя в Америці	20
Які то є люди на земли, з 20 образ.	50
Як мужик ходив до царя правди шукати	15
Через кордон	15
Хлопська доля	5

Хто не уміє говорити по англійськи
а хотївби мати добру книжку до науки, нехай купить собі
РУСЬКО-АНГЛЇЙСЬКИЙ Тлумач
Сторін 256. — Тверда оправа.
Цїна 60 цент.в.

Друки.

Метрики шлюбні	3
Метрики смерти	3
Помяник за померших	10
Папір листовий з вінєтами, оден	2

Молитвенники і книжки богослужебні та релїґійні.

Звичайна оправа.

Новий Завіт	2.00
Псалтир	1.00
Бог Надежда Моя	1.00
Хлїб душі	60
Хлїб душі, латинськими буквами	84
Дорога	52
Дорога, малий	32
Друг душі	50
Горі Серце	34
Ізборник Церковний, малий	70
Ізборник Церковний, мал. лат. бук.	70
Молитвенник, галицкий	66
Псалтир, малий	1.20
Сокровище Душі	80
Зборничок	55
Збірник найкрасших пісень церк.	10
Ангельський хор, збірник народно-церков. пісень під ноти ч. I.	25
Ангельський хор, часть II.	5

Гарна оправа.

Бог Надежда Моя	2.00
Хлїб Душі	1.80
Хлїб Душі, латинськими буквами	2.00
Дорога	1.70
Дорога, малий	1.00
Друг Душі	1.30
Горі Серце	1.10
Молитвенник	1.80
Молитвенник, латинськими букв.	1.80

Замовленя належить висилати на адресу:
SVOBODA,
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПОПУЛЯРНІСТЬ ПАПІРОСІВ ZIRA ЗРОСТАЄ.

Денна втіха для тисячів.

Не одному буде дивно, з якої причини папіроси ZIRA тїшать ся такою великою славою. Ся причина — то якість того тютюну, з якого виробляють ся ті папіроси. Найважнійші прикмети папіросів ZIRA: чистий, запашний тютюн найлїпшого турецького сорта, знаменитий виріб і незвичайна дешевість. У кождім крамі можете дістати сї папіроси, 10 штук за 5 центів. У кождім пуделку находить ся гарний атласовий платок, а з таких платків можна зробити неодну хорошу річ для прикраси помешканя.

D145

ПОЗІР! ПОЗІР!

усі ті, що змінюють свої адреси.

Експедиция нашої часописи просить усіх тих Вп. Родимців, читачів нашої часописи, які змінюють місце свого побуту чи помешканя, повідомлювати про се адміністрацію ,,Свободи" після поданого понизше взірця:

Член відділу Р. Н. Союза ч... ....

Імя і назвиско моє звучить ....

....

Моя стара адреса звучить ....

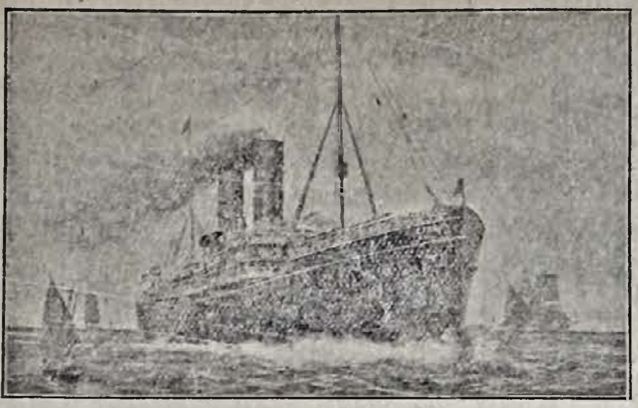
....

Прошу посилати „Свободу" на нову адресу, яка звучить ....

....

Просимо затямити собі сей взірець і після того взірця зміняти, в разі потреби, свою адресу.

SVOBODA
83 Grand Str., Jersey City, N. J.

ПАРОХІД „ЦАР“.

Пароход „Цар“ є найбільшим кораблем лінії Россійсько Американської, що курсує поміж Росією і Америкою без пересаджуваня пасажирів в ніякій посередній пристани. Він має 5 просторих помостів та 1100 місць III-ої, 266 місць II ої та 60 місць I-ої кляси. Машини мають силу 6000 парових коний. Оголошене сеї лінії находить ся в кождім числі „Свободи“ і з нього можна довідати ся про всі близші подробиці.

Потреба робітників на фарми, до роботи в огороді, при желізниці, до цегольні, в майнах як також і в господарстві. Недавно прибувші дівчата, дістануть сейчас користну роботу в фабриках недалеко Ню Йорку. Зголошуватись до:
LABOR AGENCY 435 E. 9 St., NEW YORK.

Потрібно опитних людий до робіт так званих air hammer і buckers-on в фабриці сталевих возів. Постійна робота і добра платня. Зголошувати ся до стальовні, Wharff & St. George Str., St. Louis. Missouri.

ВЖЕ ВИЙШОВ! Перший Кишенковий ВЖЕ ВИЙШОВ!

Руско-Анґлійский і Анґлійско-Руский СЛОВАРЕЦЬ

обнимає 8000 виразів 208 стор. дрібного друку з граматикою, азбукою друкованою і писаною і що найважнійше

З ВИМОВОЮ АНҐЛІЙСКИХ СЛІВ.

Вигляд Словарця такий, як бачите на образку а формат 6х3 цалї, оправлений в мягоньку скірку, оздоблений гербом України і золотим витиском.

Є то перше одиноке видане в рускій мові.

Словарець є тим конечний для кождого Русина, що дасть ся носити завсїгди в кишени, а щоби скоро знайти потрібне слово, на те є поазбучний реджістер так в рускій як і в анґлійскій части.

Цїна словарця 75 центів — На 10 словарців 2 даром.

Пишіть по катальоґ книжок. — Замовляйте на адресу:

RUSKA KNYHARNIA 850 MAIN STR., WINNIPEG, MAN.

СЕ Є НАЙНОВІЙША МЕТОДА ЛЇЧЕНЯ.

Отсей лікар, доктор Гогенберг

підвів мене! Вирвав мене з обіймів смерти! Вилїчив мене! Тоді, коли инші лікарі відступили від мене, так пише в публичній подяці пацієнтка. Коли не знаєте ще д-ра Гогенберґа а всьте хорі, удайте ся сейчас до нього, а переконаєте ся, що др. Гогенберг Вам поможе.

Др. Гогенберґ посьвятив много лїт в старім краю а передовсїм в Америцї на студії медичні і клїнїчні. Вилїчив тисячі найріжнїйших недуг своєю спеціяльною методою, яку нїхто инший не в силї наслїдувати. Доктор Гогенберґ лїчить винайденою через него методою всякі инші недуги, як на прим.: біль і заворіт голови, тиснене над очима, болї в очах, недуги носа і горла, храпку, кашель, недуги легких, чахотку, болї під грудьми, недуги серця, недуги жолудка як катар жолудковий, звужене, розширене і здуте жолудка, нудности, фебра, біль в крижах, хороби утроби, кишок, нирок і міхура. Жіночі недуги, а іменно: недуги матицї. Всякі недуги дїточі. Лїчить заказжене і зіпсуте крови, яке є причиною всїляких недуг. В найбільшій тайнї лїчить основно у мужчин і жінок секретні недуги заразливі так звані бридкі недуги, навіть застарілі. Успішно вилїчує ревматизми всякого рода та нервові хороби та їх наслїдки. Усуває всякі висипки та болини на тїлї а жінкам привертає молодий вигляд лица і красу.

Довершує найтяжші операції найновійшою методою при помочи знаменитого бувшого віденського а тепер нюйорського хірурґа.

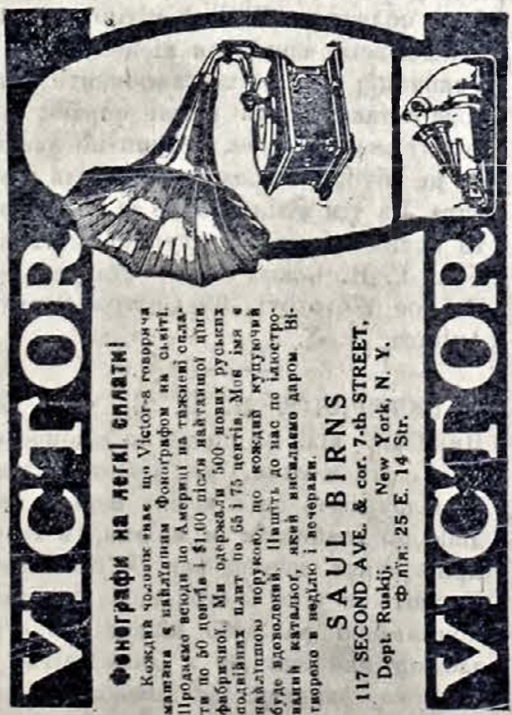
Зголошуйте ся сейчас по діяґнозу до доктора Гогенберґа. Хто не може особисто, нехай зголосить ся листовно, залучаючи двоцентову марку на відповідь. Адреса:

Dr. HOHENBERG,
608 E 6th STR., NEW YORK, N. Y.
Телефон: Orchard 3615.
Години офісові: 8 до 10 рано, 1 до 2 в полудне і 6 до 8 вечером. В недїлї від 9 рано до 2 по пол.

Прищі, вугри, короста,

плями а також всякого рода викиди на лици тїлї, щезають раз на все від пастильок „AKNOL“. Є то внутрішнє средство, очищуюче кров зовсїм в дуже короткім часї, а як відомо всї оприщеня і з'огидженя тїла походять з нечистоти крови. Не порівнуйте наших пастильок з мастями, котрі приносять поміч лише хвилево. Пастильки „Aknol“ увільнять Вас раз на все — на цїле житє — від поганих прищів, корости і инших плям. Тисячі подяк, тисячі похвальних листів, тисячі задоволених костумерів можемо представити кождої хвилї. Але се не вистарчить, о доброті пастильок „Aknol“ треба самому переконати ся. Звернемо гроші що до цента, єсли Вам не поможуть! Длячогож ходити з прищами та з'огидженим лицем. Пощо бути посьміховиском? Пришліть $1.50 а ми сейчас вишлемо 100 пастильок „Aknol“ якраз тілько, кілько Вам потреба до очищеня Вашої крови. Не відкладайте сего на завтра. Вложіть сейчас $1.50 до коверти і вишліть реджістровано на адресу:

„Aknol Remedy Co.“, Dpt. B.
330 E. 15th Str., New York, N. Y.

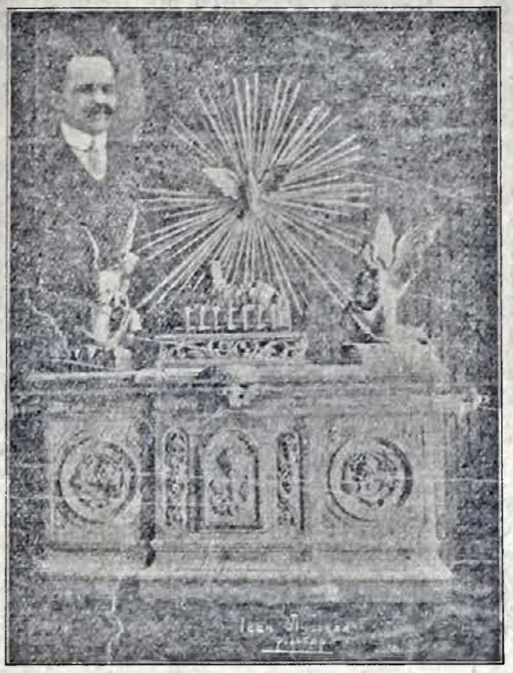
Добре, солїдно і дешево

залагоджую

справи судові нотаріяльні і військові як дипльомований доктор прав і адвокат, що тішить ся признанем та симпатією властий і клієнтів і яко уповажнений консулярно до протоколярного переслухуваня інтересованих сторін і відбираня від них присяги. Маю в посїданю численні похвальні письма, порад удїляю безплатно.

Dr. BORYSIEWICZ,
13-25 Astor Place, двері ч. 8. Телеф. 8470 Spring
NEW YORK CITY.

Іван Луговяк

артист різбярі

виконує всякі роботи, входячі в обсяг різбярства, столярства та золотарства, як:

іконостаси, вівтарі, кивоти, престоли, бальдахими, проповідальниці і пр.

по дуже умірковаиих цінах.

Прошу адресувати:
John Luhoviak,
138 Warrington ave.,
S. S. Pittsburgh, Pa.

Побіч поданий кивот виконав артист різбяр, Іван Луговяк, для греко-катол. церкви в Ню Йорку.

Проч зі смутком!

На виплату по 10 цнт. денно.

Наколи зобовяжете ся платити по 10 центів денно, то пишлемо Вам на кредит сей прехороший ґрамофон плитовий, враз з 12 кусниками пісень, польок, вальсів і т. д., які самі собі виберете. Пишіть по інформації і катальоґ рекордів, залучуючи марки на пересилку.

LIBERTY COMMERCIAL CO.,
Dept. Z., 343 E. 9 Str., New York, N. Y.

ШАНОВНА КОМПАНІЄ!

Так ґрамофон як і рекорди дістав я в добрім станї, за що складаю Вам сердечну подяку. Рати буду старати ся скорше сплатити, позаяк не знаю нїякої лїпшої і веселїйшої розривки, як через Ваш гарний ґрамофон. Ще раз сердечно Вам дякую. Жичливий Л. Залїський, 142 Dale str., Muskegon, Mich.

Подібні листи одержуємо від кождого костумера.

ФАРМИ ЛИШЕ 250.00 ДОЛЯРІВ.

Одна з фарм в місцевости Malaga.

РУСИНИ ЧИТАЙТЕ І ДРУГИМ РОЗКАЖІТЬ!

Неоден з Вас хоче бути фармером і шукає за фармою по далеких вестах, а жаден з Вас не огляне ся тут близше за землею. Чогож Вам їхати в далекі вести, коли тут, майже під самим порогом вашого мешканя, можете купити собі фарму, не наражуючи ся на жадні страти. Компанїя Malaga Realty & Development Co., 304 Broadway, N. Y. City посїдає беликі простори землї в Malaga, стейтї New Jersey. Malaga єсть віддалена лише пару миль від міліонового міста а тікет колїйовий з Філядельфії до Malaga в обі сторони, коштує лише 93 центи. Фарми суть положені вздовж желїзниці Пенсильванія, на рівнинї, в сухім і високім положеню, нема гір і мочарів анї каміня. Всего 5 мінут ходу до школи, шторів, костела, офісу телеґрафічного, почти. Фарми суть поділені на кусники по 5 акрів і 10 акрів. 5 акрів коштує 250 дол.; вплачує ся 50 дол. зараз а решту виплачуєте по 10 дол. місячно. 10 акрів коштує 475 дол., 75 дол. зараз, решта по 10 дол. місячно. Malaga є місце, де сотки людий виїзджає лїтом на сьвіжий воздух. Там лише на годівлї курий можна робити великі гроші. На тій землї, що лише посадите, то ся уродить. Malaga посїдає фабрику, де виробляють томейто сос, млин і тартаки. Один акер принесе Вам найменше 150 дол. доходу. Русини, не чекайте завтра, але ще нинї пишіть, що приїдете оглянути фарми. Компанїя продала много землї в Malaga Русинам. 20 тренів денно до Філядельфії і назад; коли загадаєте їхати, не потребуєте чекати на трен. На жадане компанїя збудує Вам фармерські будинки. Спішіть ся з купном, бо лиш через один місяць буде ся низька цїна.

D146

Пишіть або приїзджайте до:

Malaga Realty & Development Co.,
304 BROADWAY, NEW YORK, N. Y.

Найстарша фірма **AUERBACH & GOLDBERG**, знана від многих лїт, перевозить подорожних так зі старого як і до старого краю найлїпшими поспішними пароходами на всїх лініях.

Висилка гроший до старого краю скоро і по деннім курсї.

Приймаємо вкладки почавши від одного доляра, відповідаємо і стоїмо під зарукою американського уряду, платимо процент від зложених у нас гроший.

Всяких інформаций удїляємо безплатно; пишіть сейчас до:

ПОЗІР! ПОЗІР!

ПОЗІР! ПОЗІР!

Auerbach & Goldberg Bankers, 129 RIVINGTON ST. NEW YORK, N. Y.

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1910—1912:

Духовний управитель:
о. Мих. Балог, 101 6th St., Monongahela City, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула, McAdoo, Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Черемшак, Trenton, N. J.

Місто-предсідатель:
Іван Мартон, Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:
Теодозій Лабовський, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр:
Алексій Шаршонь, 524 Pine and Franklin St., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:
о. В. Балог, Whiting, Ind.
Константин Поступак, McAdoo, Pa.
Теодозій Каськів, Newark, N. J.

Радні:
Іван Ґлова, Shamokin, Pa.
А. Стефанович, Ambridge, Pa.
Й. Ялечко, Ramey, Pa.
С. Маркевич, New Alexandria, Pa.
В. Левчик, Elizabeth, N. J.
А. Добош, Lansford, Pa.

Орґанізатор:
Ілько Моранець, 1441 Emma Street, Chicago, Ill.

Головна Канцелярія „Р. Нар. Союза" находить ся під числом 83 Grand St., (у власнім домі) Jersey City, N. J.

ПОКВІТОВАНЯ З ВИПЛАЧЕНИХ ЗАПОМОГ З КАСИ Р. Н. СОЮЗА.

No. 2372 RECEIPT $500.00
for Five hundred Dollars, received by Mr. Emil Neuman, attorney in fact as death benefit of Oleksa Kuncio from The Little Russian National Union of America.
Wilkes-Barre, Pa. date 10. June 1912.
Emil Neumann,
Attorney-in-fact
for Wasyl & Hryc Oleksiv.
Wittnesses:
Wm. Szirmay.
The Local Branch of The Little Russian National Union of America. No 28.

No. 2330 RECEIPT $500.00
for Five hundred Dollars, received by Mr. Emil Neumann as attorney in fact (Orphants Fond) of Yakow Zabiega from The Little Russian National Union of America.
Wilkes-Barre, Pa. date 28. May 1912.
Emil Neumann,
Attorney-in-fact
for Mateusz & Pawlina Zabiega.
Witnesses:
Wm. Szirmay.
The Local Branch of The Little Russian National Union of America, No. 55.

Ч. 1236 КВІТ $130.50
на сто трийцять долярів 50 центів, котрі місцевий Уряд отримав як посмертну запомогу по Федорі Стапай з Головної Каси Руського Народного Союза в Америці.
Mahanoy Plane, Pa. 5. юнія 1912.
Уряд Братства.
Сьвідки:
Григорій Гричишин.
Гр. Гоґор.
Від місцевого Уряду Руськ. Народного Союза в Америці. Від. 28.
Гавр. Сопко, предс.
Іван Криба, секр.

Ч. 189 КВІТ $15.00
на пятьнайцять долярів котрі п. Іван Яцевич отримав як посмертну запомогу по сині Івані з Головної Каси Руського Молодечого Союза в Америці.
Swoyers, Pa. 1912.
Іван Яцевич.
Сьвідки:
Гр. Дорош,
Яків Іваніцкий.
Від місцевого Уряду Руськ. Молодечого Союза в Америці. Від. 197.
Т. Господар, предс.
Яків Квачан, секр.

Ч. 2301 КВІТ $400.00
на чотириста долярів, котрі п. Теодор Яхвак отримав як посмертну запомогу по жені Анні з Головної Каси Руського Народного Союза в Америці.
Watervliet, N. Y. дня 27. мая 1912.
Теодор Яхвак.
Сьвідки:
Стефан Могила,
Матвій Ґула.
Від місцевого Уряду Руськ. Народн. Союза в Америці. Відділ 13.
Михаїл Кравець, предс.,
Стефан Могила, секр.

Ч. 2324 КВІТ $666.70
на шістьсот шістьдесять шість долярів і 70 цнт., котрі п. Михаїл Ґарбера опікун отримав як посмертну запомогу по Василю Марчак з Головної Каси Руського Народного Союза в Америці.
Михайло Ґарбера.
Сьвідки:
Стефан Зазуля,
Томко Гурон.
Від місцевого Уряду Руськ. Народн. Союза в Америці. Відділ 43.
Гриць Марчак, предс.,
Андрей Павлик, секр.

Ч. 2334 КВІТ $1000.00
на тисяч долярів, котрі п. Гелена Целеніца отримала як посмертну запомогу по мужу Николаю з Головної Каси Руського Народного Союза в Америці.
Whiting, Ind. дня 1912.
Гелена Целеніца.
Сьвідки:
Андрей Л. Баран,
Юрій Конія.
Від місцевого Уряду Руськ. Народн. Союза в Америці. Відділ 196.
Михаїл Бондра, предс.,
Михаїл Глинянский, секр.

Ч. 2351 КВІТ $200.00
на двіста долярів, котрі п. Іван Кріль отримав як надзвичайну запомогу за утрату ока з Гол Каси Руського Народного Союза в Америці.
Leetsdale, Pa. дня 9. юнія 1912.
Іван Кріль.
Сьвідки:
Стефан Махник,
Николай Ярош.
Від місцевого Уряду Руськ. Народн. Союза в Америці. Відділ 110.
Іван Тигом, предс.,
Андрей Роман, секр.

Ч. 2339 КВІТ $1000.00
на тисяч дол., котрі п. Катерина Заборська отримала як посмертну запомогу по мужу Грицю з Головної Каси Руського Народного Союза в Америці.
Port Jerwis, N. Y., 11. червня 1912.
Катарина Заборська.
Сьвідки:
Даниїл Потятинський,
Николай Кавалець.
Від місцевого Уряду Руськ. Народн. Союза в Америці. Відділ 198.
Мирон Ванько, предс.,
Франк Бернад, секр.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

СПАНҐЛЕР, ПА. Бр. Благовіщеня Пр. Богор., від. 120 подає до відома всім своїм членам, що піврічний мітінґ відбуде ся дня 23. червня. Кождий член має явити ся на тім мітінґу, понеже маємо важну справу. Довгуючі члени мають свої залеглости вирівнати, бо в противнім разі будуть виключені з братства і з Р. Н. С. Мітінґ зачне ся точно о годині 1-ій по пол. Нових членів буде принимати ся за пів вступного. — Ів. Венґрин, пр., Михаїл Белей, секр.

НЮ БРИТАЙН, КОНФ. Бр. сьв. П. і П., від. 254 повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбуде ся дня 21. червня на гали Банца, Кларк улиця. Взиває ся всіх місцевих членів, аби появили ся і свій довг вирівнали; особливо взиває ся таких членів, котрі довгують за три місяці, а Братство платило за них; в противнім разі будуть виключені з Бр. і Р. Н. С. Кождий член має явити ся, а як ні, то заплатить 50 цнт. а урядник 1 дол. кари. — Т. Піх, секр.

КІНҐСТОН, ПА. Сестрицтво Преподобної Мелянії, від. 267 повідомляє всі свої членкині, що піврічний мітінґ відбуде ся дня 24. червня в звичайній гали. Кожда членкиня має явити ся на тім мітінґу і вирівнати свій довг; неявивша ся та як довгує за два місяці, буде суспендована. — Клемент Ковальчик, секр.

КЕНТ, ПА. Братство сьв. Петра і Павла, відділ 299 повідомляє всіх членів місцевих і позамісцевих, що піврічний мітінґ відбуде ся 14. липня 1912 року. Кождий член мусить бути на мітінґу, бо зробить ся рахунок каси і инші справи братські. Кождий член мусить явити ся на мітінґ і довги свої виплатити. Буде вибирати ся нових урядників. Член, який не явить ся на мітінґ заплатить 25 цнт. а урядник 50 цнт. кари. — Пр. Іванюк, пр., Франц Кухарський, секр.

ОБОРН, Н. Й. Тов. „Зап. Січ", від. 283 повідомляє всіх своїх членів, що піврічний мітінґ відбуде ся в неділю, дня 23. червня. 1912 о годині 2 по полудню. На той мітінґ запрашаємо всіх членів як місцевих так і з околиць; кождий має виповнити свій довг а також суть важні справи до полагодженя. Член, котрий не явить ся на мітінґ, підпадає карі після статута. На тім мітінґу буде ся принимати нових членів без вступного до Тов. а до Р. Н. Союза після статута. — Teodor Worozbyt, 39 Garrow Street, Auburn, N. Y.

ВАТЕРВЛІТ, Н. Й. Бр. сьв. О. Николая, від. 13 подає до відомости всім своїм членам, що місячні мітінґи відбувають ся в кожду першу неділю по двайцятім в місяци, в гали при гр. кат. церкви сьв. О. Николая. Просить ся усіх членів, щоби кождий припадаючі на него місячні вплати зложив найпізнійше з днем мітінґу на руки секретаря інакше як залягаючий з розметом буде поданий до суспендації. — Михаїл Кравець, пр., Стефан Могила, секр., 2615 — 3rd Ave., Watervliet, N. Y.

МАГАНОЙ СІТИ, ПА. Бр. сьв. О. Ник. від. 222 повідомляє своїх членів, що дня 14-го липня відбуде ся піврічний мітінґ, на котрім буде принимати ся нових членів за пів вступного. — М. Кохан, секр.

КЛІФТОН ГЕЙТС, ПА. Тов. Запор. Січ. від. 321 повідомляє, що вибрано слідуючий новий уряд: Ів. Кулинич, пр.; Ів. Гришко, з. пр.; Ів. Петюх, кас.; Мих. Дзадух, секр. і орґаніз.; Кир. Мотиль, Ст. Скоропад і Ів. Кулинич, контрольори. Запрошує ся усіх нових членів, які не належать ще до ніякої орґанізації, щоби вступали до Тов. Запор. Січи, а тим забезпечили себе і свою родину на випадок нещастя. — М. Дзадух.

КЛІВЕЛЯНД, ОГАЙО, Товариство „Запорожська Січ", від. 251. повідомляє всіх членів місцевих і позамісцевих, що дня 21. липня 1912 відбуде ся піврічний мітінґ. Початок о год. 1-ій по пол. в гали під церквою. На тім мітінґу будуть дуже важні справи і буде ся принимати нових членів до товариства без вступного, через 2 місяці, а до Р. Н. Союза після статута. Член неявивший ся через 3 місяці буде виключений з товариства і з Р. Н. С. і також член котрий довгує має вирівнати свої залеглости на піврічнім мітінґу. — Йосиф Цюбай, предс., Андрей Турчик, кас., Стефан Модний, секретар.

ДЖАНСТАВН, ПА. Братство сьв. о. Николая, від. 300 повідомляє своїх членів в місцевости як і на Джеромі і Максоні, що відбуде ся мітінґ дня 23-го червня с. р. в Геґеровій галі о 1-ій годині пополудни в дуже важній справі; кождий член має явити ся і забрати собі шапку і відзнаку. Неявивші ся члени підляжуть карі 1 дол. а урядники 2 дол. — Василь Махник, секр.

ЗАВІДОМЛЕНЄ.

На будуче просить ся всіх П. П. Відділових урядників, присилати „білі" на всі похоронні кошти, за котрі Від. ручить та які жадає, щоби Р. Н. Союз йому виплатив. Котрий Відділ, або його уряд не зробить сего, Р. Н. Союз не виплатить йому похоронних коштів. Так само просить ся подавати точні адреси спадкоємців на посмертних актах.
Д. КАПІТУЛА, предс.